

ΣΧΟΛΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΥ

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ
«Πρόληψη Απάτης στον Οικονομικό Τομέα: Ο Καθοριστικός Ρόλος της Εκπαίδευσης»

ΠΑΛΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024

ΣΧΟΛΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΥ

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ
«Πρόληψη Απάτης στον Οικονομικό Τομέα: Ο Καθοριστικός Ρόλος της Εκπαίδευσης»

Διατριβή η οποία υποβλήθηκε προς απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην Εγκληματολογική Λογιστική στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

ΠΑΛΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © **Γεώργιος Πάλλας, 2024**

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Allrightsreserved.

Η έγκριση της διατριβής από το Πανεπιστημίου Νεάπολις δεν υποδηλώνει απαραιτήτως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Πανεπιστημίου.

Περίληψη

Η μεταπτυχιακή διατριβή με τίτλο "Πρόληψη Απάτης στον Οικονομικό Τομέα: Ο Καθοριστικός Ρόλος της Εκπαίδευσης" επικεντρώνεται στη σημασία της εκπαίδευσης ως βασικού παράγοντα για την πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης στον οικονομικό τομέα. Η διατριβή αναλύει εκτενώς τον πρωτογενή ρόλο της εκπαίδευσης και εξετάζει τις βασικές έννοιες και μορφές απάτης προκειμένου να αναδειχθεί η σημασία της εκπαίδευσης στην αποτροπή και αντιμετώπιση τέτοιων πρακτικών. Στην ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, παρουσιάζονται οι διάφορες έννοιες και μορφές απάτης στον οικονομικό τομέα, περιλαμβάνοντας τις χρηματοοικονομικές απάτες, την απάτη μεταξύ εταιρειών, και άλλες πιθανές πρακτικές. Επιπλέον, εξετάζεται η σημασία της εκπαίδευσης ως κρίσιμου παράγοντα που μπορεί να συμβάλει στην πρόληψη της απάτης. Η έρευνα επικεντρώνεται επίσης στην αξιολόγηση υπαρχόντων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών, αναδεικνύοντας την ανεπάρκεια και προτείνοντας νέες στρατηγικές για την αύξηση της αποτελεσματικότητάς τους. Επισημαίνεται η ανάγκη για διεπιστημονική συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, προωθώντας έτσι τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου πρόληψης. Παράλληλα, προτείνονται συγκεκριμένα μέτρα για τη βελτίωση της εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης στην απάτη, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης διαδραστικών μαθησιακών μεθόδων και εκπαιδευτικών παιχνιδιών που ενδυναμώνουν την κατανόηση σχετικά με τις δεοντολογικές και νομικές πτυχές του οικονομικού τομέα. Αυτές οι προτάσεις στοχεύουν στη δημιουργία μιας εκπαιδευτικής προσέγγισης που υποστηρίζει την ανάπτυξη κριτικής σκέψης και επαγγελματικής ηθικής σε όλους τους επαγγελματίες του οικονομικού τομέα. Τέλος, επισημαίνεται η σημασία της δημιουργίας συνεργατικών προγραμμάτων μεταξύ επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, προκειμένου να διαμορφωθεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πρόληψης απάτης στον οικονομικό τομέα. Η ενίσχυση της συνεργασίας ανάμεσα σε αυτούς τους δύο τομείς θα συμβάλει στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων που αντιστοιχούν στις πραγματικές ανάγκες του κλάδου και θα ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των προσπαθειών πρόληψης απάτης.

Λέξεις κλειδιά

Πρόληψη Απάτης, Εκπαίδευση, Τεχνολογία και Απάτη, Καταπολέμηση Απάτης.

Abstract

The postgraduate thesis titled "Fraud Prevention in the Economic Sector: The Decisive Role of Education" focuses on the significance of education as a fundamental factor in the prevention and mitigation of fraud in the economic sector. The thesis extensively analyzes the primary role of education and examines key concepts and forms of fraud to highlight the importance of education in preventing and addressing such practices. The literature review presents various concepts and forms of fraud in the economic sector, including financial fraud, corporate fraud, and other possible practices. Additionally, the research explores the importance of education as a critical factor that can contribute to preventing these frauds. The study also evaluates existing educational programs and initiatives, highlighting their inadequacy and proposing new strategies to enhance their effectiveness. The need for interdisciplinary collaboration between businesses and educational institutions is emphasized, promoting the creation of a comprehensive prevention framework. Furthermore, specific measures are proposed to improve education and awareness about fraud, including the use of interactive learning methods and educational games that strengthen understanding of the ethical and legal aspects of the economic sector. These recommendations aim to establish an educational approach that supports the development of critical thinking and professional ethics among all professionals in the economic sector. Finally, the importance of creating collaborative programs between businesses and educational institutions is underscored to shape an integrated fraud prevention framework in the economic sector. Strengthening collaboration between these two sectors will contribute to the development of educational programs that align with the industry's actual needs, enhancing the effectiveness of fraud prevention efforts.

Keywords

Fraud Prevention, Education, Technology and Fraud, Combating Fraud.

Πίνακας Περιεχομένων

Περίληψη 2

Abstract 3

Πίνακας Περιεχομένων 4

Εισαγωγή 8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ανάλυση της Απάτης στον Οικονομικό Τομέα 9

1.1.Εισαγωγή στην έννοια της απάτης και τη σημασία της στον οικονομικό τομέα. 9

1.2.Κατηγοριοποίηση και περιγραφή διαφόρων τύπων απάτης. 10

1.2.1.Απάτη μαζικού μάρκετινγκ 10

1.2.2.Κλοπή ταυτότητας 11

1.2.3.Απάτη πυραμίδα 12

1.2.4.Απάτη με επενδύσεις κέρδους 12

1.2.5.Απάτη γνωστή ως πυραμίδα του Ponzi 13

1.2.6.Ξέπλυμα χρήματος 14

1.2.7.Ηλεκτρονική απάτη 14

1.3. Ανάλυση των μοτίβων και των μεθόδων που χρησιμοποιούνται από απατεώνες. 15

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ο Ρόλος της Εκπαίδευσης στην Πρόληψη της Απάτης 19

2.1.Εξέταση της σημασίας της εκπαίδευσης στον οικονομικό τομέα. 19

2.2.Συμβολή της εκπαίδευσης των εργαζομένων στην πρόληψη και ανίχνευση της απάτης. 20

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Πρωτοβουλίες για την Πρόληψη της Απάτης 26

Στο πλαίσιο της αναζήτησης για αποτελεσματικές πρακτικές πρόληψης της απάτης, η επισήμανση και ανάλυση των υπαρχόντων εκπαιδευτικών προγραμμάτων καθίσταται αναγκαία για την κατανόηση της επίδρασής τους στον οικονομικό τομέα. 26

3.1.Ανάλυσητων υπαρχόντων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών σχετικά με την πρόληψη της απάτης. 26

3.1.1. Ελληνική εθνική στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης 26

3.1.2.Προγράμματα Εκπαίδευσης στις Η.Π.Α. σε επίπεδο κολλεγίου 27

3.1.3. University fraud prevention disclosure index 28

3.1.4. Ευρωπαϊκά προγράμματα 28

3.1.5.ACFE Certificate Programs 29

3.1.6. ACAMS (Association of Certified Anti-Money Laundering Specialists) 32

3.1.7.ICA (International Compliance Association): ICA - Anti Money Laundering (AML) Certifications 32

3.2.Αξιολόγησητηςαποτελεσματικότητάςτουςκαιανάδειξηβέλτιστωνπρακτικών. 33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Προτάσεις για Βελτίωση της Εκπαίδευσης στην Πρόληψη της Απάτης .. 37

4.1.Προτάσειςγια την ανάπτυξη προηγμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. 37

4.2.Προτάσεις για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων. 38

4.3.Προτάσεις για την προώθηση ενημερωτικών εκστρατειών για την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την απάτη. 42

Συμπεράσματα 43

Βιβλιογραφία 44

Ονοματεπώνυμο Φοιτητή/Φοιτήτριας: Πάλλας Γεώργιος

Τίτλος Μεταπτυχιακής Διατριβής: «Πρόληψη Απάτης στον Οικονομικό Τομέα: Ο Καθοριστικός Ρόλος της Εκπαίδευσης»

Η παρούσα Μεταπτυχιακή Διατριβή εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις και εγκρίθηκε στις …..…… [ημερομηνία έγκρισης] από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

Εξεταστική Επιτροπή:

Πρώτος επιβλέπων (Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος)……[ονοματεπώνυμο, βαθμίδα, υπογραφή]

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: ……[ονοματεπώνυμο, βαθμίδα, υπογραφή]

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: ……[ονοματεπώνυμο, βαθμίδα, υπογραφή]

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Ο Πάλλας Γεώργιος, γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο «Πρόληψη Απάτης στον Οικονομικό Τομέα: Ο Καθοριστικός Ρόλος της Εκπαίδευσης», αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Ο Δηλών
Πάλλας Γεώργιος

Εισαγωγή

Η απάτη αποτελεί σημαντικό ζήτημα τόσο για τον χρηματοπιστωτικό τομέα όσο και για την κοινωνία γενικότερα. Οι επιπτώσεις της χρηματοπιστωτικής απάτης είναι σημαντικές, επηρεάζοντας όχι μόνο τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις και οργανισμούς, αλλά και τους επενδυτές, τους καταναλωτές και τη συνολική οικονομία. Η προστασία από δόλιες δραστηριότητες και η διεξαγωγή ερευνών σχετικά με αυτές είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της εμπιστοσύνης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και τη διασφάλιση των οικονομικών συμφερόντων.

Η παρουσία εργασία διευκολύνει την κατανόηση των ποικίλων πτυχών της απάτης στον χρηματοπιστωτικό κλάδο. Μέσα από τη βιβλιογραφική έρευνα μπορούν να εξεταστούνοι διάφορες εκφάνσεις, η προέλευση και οι συνέπειες της απάτης, προσδιορίζοντας παράλληλα τις θεμελιώδεις έννοιες και στρατηγικές που είναι απαραίτητες για την αντιμετώπισή της. Η κατανόηση αυτής της έννοιας είναι ζωτικής σημασίας για τη διαμόρφωση αποτελεσματικών τακτικών και πρωτοκόλλων για την αποτροπή και τον έλεγχο των δόλιων δραστηριοτήτων.

Η έρευνα, έχει ως στόχο της να συμβάλλει στην ενίσχυση της εκπαίδευσης σε θέματα απάτης και στην προώθηση της ευαισθητοποίησης, καθώς μέσα από την διερεύνηση των υφιστάμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και των προσπαθειών που έχουν ήδη γίνει, μπορούν να προκύψουν αποτελεσματικές στρατηγικές και να προταθούν βελτιώσεις για την ενίσχυση της εκπαίδευσης σε αυτόν τον τομέα.

Η έρευνα δομείται σε τέσσερα κεφάλαια, εκ των οποίων τα δύο πρώτα περιλαμβάνουν την εννοιολογική προσέγγιση της οικονομικής απάτης και την διερεύνηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας για την εκπαίδευση ως μέσο αντιμετώπισης της απάτης, ενώ τα δύο τελευταία περιλαμβάνουν την αποτίμηση διαθέσεων προγραμμάτων και την παροχή προτάσεων για τον περιορισμό του φαινομένου της απάτης μέσω της εκπαίδευσης και της διεπιστημονικής συνεργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ανάλυση της Απάτης στον Οικονομικό Τομέα

1.1.Εισαγωγή στην έννοια της απάτης και τη σημασία της στον οικονομικό τομέα.

Σύμφωνα με το Άρθρο 386 του Ν. 2619/2019 απάτη διαπράττει το άτομο το οποίο: «…με την εν γνώσει παράσταση ψευδών γεγονότων σαν αληθινών ή την αθέμιτη απόκρυψη ή παρασιώπηση αληθινών γεγονότων βλάπτει ξένη περιουσία πείθοντας κάποιον σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή με σκοπό από τη βλάβη αυτής της περιουσίας να αποκομίσει ο ίδιος ή άλλος παράνομο περιουσιακό όφελος…».

Η ποινική απάτη διαφοροποιείται από την αστική απάτη, καθώς αφορά παράνομες δραστηριότητες (Ντιάκαλης, 2016). Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της απάτης που περιλαμβάνει εγκληματική πρόθεση, δηλαδή ένα έγκλημα που μπορεί να τιμωρηθεί από τον νόμο, είναι ότι το άτομο που διαπράττει την απάτη πρέπει είτε να παραποιήσει είτε να αποκρύψει πληροφορίες σχετικά με κάτι που έχει ήδη συμβεί ή συμβαίνει επί του παρόντος, και όχι με κάτι που θα συμβεί στο μέλλον (Ζαμπούκης, 2023).

Η ελληνική νομοθεσία, με το Άρθρο 386 Α του Ν. 2619/2019 διακρίνει ειδικά την έννοια της απάτης μέσω υπολογιστή, ορίζοντάς το άτομο που πραγματοποιεί απάτη μέσω υπολογιστή ως ακολούθως:

«Όποιος, με σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλο παράνομο περιουσιακό όφελος, βλάπτει ξένη περιουσία, επηρεάζοντας τα στοιχεία υπολογιστή είτε με μη ορθή διαμόρφωση του προγράμματος είτε με επέμβαση κατά την εφαρμογή του είτε με χρησιμοποίηση μη ορθών ή ελλιπών στοιχείων είτε με οποιονδήποτε άλλο τρόπο...»

Η απάτη και η διαφθορά αποτελούν σημαντικό κίνδυνο για την ασφάλεια και την οικονομική ευημερία σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο (Kratcoski&Edelbacher, 2018;Kratcoski, 2018). Η διασφάλιση των συμφερόντων αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των θεσμικών οργάνων, με στόχο τη βελτιστοποίηση της χρήσης των πόρων των φορολογουμένων, ενώ ταυτόχρονα καταπολεμάται το οργανωμένο έγκλημα και η τρομοκρατία, τα οποία ευδοκιμούν σε ένα περιβάλλον διαφθοράς (Bryttingetal, 2016).

Το Άρθρο 325 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) παρέχει το νομικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της απάτης και άλλων εγκληματικών δραστηριοτήτων που επηρεάζουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκριναν την οδηγία

(ΕΕ) 2017/1371, η οποία αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ μέσω της χρήσης του ποινικού δικαίου (E.U., 2023).

1.2.Κατηγοριοποίηση και περιγραφή διαφόρων τύπων απάτης.

Η οικονομική απάτη μπορεί να εκδηλωθεί με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους και περιλαμβάνει πολλών ειδών παραπτώματα, παρατυπίες και ακατάλληλες, ανέντιμες ή παράνομες οικονομικές δραστηριότητες. Η οικονομική απάτη κατατάσσεται σε κατηγορίες, με βάση τα χαρακτηριστικά της, εντός τω οποίων μπορούν να ενταχθούν και οι ακόλουθες (Autoritedesmarchesfinanciers, 2018):

1.2.1.Απάτη μαζικού μάρκετινγκ

Απάτη η οποία λαμβάνει χώρα μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, το τηλέφωνο, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή και γενικότερα μέσα της χρήσης του διαδικτύου (Dongetal, 2016).Το Phishing, μαζί με τα παράγωγά του Vishing και SMishing, είναι μια διαδεδομένη μέθοδος απάτης που περιλαμβάνει την απόκτηση διαπιστευτηρίων τραπεζικού λογαριασμού (Khonietal, 2013). Η απάτη ξεκινά με τη χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή συνοπτικών μηνυμάτων SMS που αποστέλλονται στην κινητή συσκευή του θύματος. Οι αποστολείς αυτών των μηνυμάτων οδηγούν τους παραλήπτες σε έναν ιστότοπο που μοιάζει πολύ με τον επίσημο ιστότοπο της τράπεζας ή τους προτρέπουν να επικοινωνήσουν με έναν αριθμό τηλεφώνου χωρίς χρέωση. Με τον τρόπο αυτό, ο χρήστης δημιουργεί ακούσια μια σύνδεση με τους εγκληματίες, οι οποίοι, δηλώνοντας ψευδώς ότι επιθυμούν να ενημερώσουν τα αρχεία της τράπεζας, ζητούν από τον ανυποψίαστο χρήστη να αποκαλύψει τους αριθμούς και τους κωδικούς πρόσβασης των λογαριασμών του. Στη συνέχεια, οι παράνομοι δράστες χρησιμοποιούν αυτά τα δεδομένα που έχουν υποκλέψει για να μεταφέρουν τις καταθέσεις του ανυποψίαστου καταναλωτή στους λογαριασμούς του σε έθνη όπου η ανάκτηση είναι εξαιρετικά δύσκολη (Ζαμπούκης, 2023).

Το ελληνικό δίκαιο προσπαθεί να αντιμετωπίσει το ηλεκτρονικό έγκλημα ενοποιώντας διάφορα στοιχεία από την υφιστάμενη νομοθεσία, ανάλογα με τη συγκεκριμένη μορφή που παίρνει. Αυτά περιλαμβάνουν τις νομοθετικές ρυθμίσεις που περιγράφονται στον Ποινικό Κώδικα σχετικά με την απάτη μέσω υπολογιστή, την μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε πληροφοριακά συστήματα, την υποκλοπή και την παραβίαση της ιδιωτικής ζωής, καθώς και την ειδική νομοθεσία που αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων (Ν. 2472/1997, όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 3625/2007, Ν. 3471/2006), τη νομοθεσία σχετικά με τη διατήρηση του απορρήτου των επικοινωνιών (Ν. 3674/2008), και

τις κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδονται από διοικητικά όργανα όπως η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μεταξύ άλλων.

Επιπλέον, εκτός από την ποινική προστασία και την ισχύουσα ειδική νομοθεσία, η οποία επιτρέπει στα θύματα ηλεκτρονικής απάτης να ζητήσουν βοήθεια από τις αρμόδιες αρχές, ο χρήστης έχει θεωρητικά τη δυνατότητα να κινήσει δικαστική διαδικασία κατά του παραβάτη και να διεκδικήσει αποζημίωση βάσει του άρθρου 914 του Αστικού Κώδικα, το οποίο αφορά το αδικοπρακτικό δίκαιο (Καραγιάννης, 2021). Ωστόσο, στην πλειονότητα των περιπτώσεων ηλεκτρονικού εγκλήματος, η ταυτότητα και η χώρα διαμονής των ενόχων παραμένουν κρυφά με αποτέλεσμα να χάνονται μετά τη διάπραξη του αδικήματος. Επιπλέον, συχνά τίθεται ζήτημα σχετικά με τον τόπο τέλεσης του εγκλήματος. Για παράδειγμα, εάν η τεχνική υποδομή που χρησιμοποιήθηκε για τη διάπραξη του εγκλήματος, όπως ο διακομιστής που φιλοξενεί τον ιστότοπο, βρίσκεται σε άλλη χώρα, είναι εύλογο ότι οι ελληνικοί νόμοι, οι οποίοι τιμωρούν μόνο τα εγκλήματα που διαπράττονται εντός της Ελλάδας, ενδέχεται να μην έχουν εφαρμογή (Ζαμπούκης, 2023).

1.2.2.Κλοπή ταυτότητας

Πρόκειται για την οικονομική απάτη η οποία περιλαμβάνει την κλοπή της ταυτότητας ενός προσώπου για την διεξαγωγή παράνομων δραστηριοτήτων, αγορών ή και άλλων εγκλημάτων. Οι υπεύθυνοι για τις κλοπές ταυτότητας τείνουν να υποκλέπτουν δώδεκα τύπους συχνότερα δέκα τύπους προσωπικών στοιχείων που περιλαμβάνουν (CIPPIC,2007):

1. Αριθμούς πιστωτικών καρτών

2. Αριθμούς CW2 (στο πίσω μέρος των πιστωτικών καρτών)

3. Πιστωτικές αναφορές

4. Αριθμούς κοινωνικής ασφάλισης

5. Αριθμούς αδειών οδήγησης

6. Αριθμούς ATM

7. Τηλεφωνικές κάρτες

8. Λεπτομέρειες υποθηκών

9. Ημερομηνία γέννησης

10. Κωδικούς πρόσβασης και PIN

11. Διευθύνσεις κατοικίας

12. Αριθμούς τηλεφώνου

1.2.3.Απάτη πυραμίδα

Η οικονομική απάτη γνωστή ως «πυραμίδα» συνδέεται με τη δέσμευση ποσού εκ μέρους των συμμετεχόντων και την επακόλουθη στόχευση στην ένταξη περισσοτέρων ατόμων σε ένα δίκτυο με μορφή πυραμίδας, με στόχο την αποκόμιση κέρδους με δόλιο τρόπο. Η απάτη πυραμίδας είναι μια παραπλανητική τακτική πολυεπίπεδου μάρκετινγκ, κατά την οποία οι επενδυτές δημιουργούν μελλοντικά κέρδη επιστρατεύοντας έναν αυξανόμενο αριθμό περισσότερων επενδυτών. Οι τακτικές πολυεπίπεδου μάρκετινγκ δεν είναι εγγενώς παραπλανητικές και υπάρχουν πολυάριθμοι αξιόπιστοι οργανισμοί πολυεπίπεδου μάρκετινγκ που παρέχουν μια σειρά από καταναλωτικά προϊόντα και υπηρεσίες. Η απουσία μιας νόμιμης υποκείμενης επενδυτικής επιχείρησης ή ενός προϊόντος που μπορεί να προσφέρει μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα είναι αυτό που διαφοροποιεί ένα σχέδιο πυραμίδας / απάτης από ένα σχέδιο πολυεπίπεδου μάρκετινγκ (Washington State Department of Financial Institutions, 2023).

1.2.4.Απάτη με επενδύσεις κέρδους

Αν και η μέθοδος των επενδύσεων μπορεί να αποδειχθεί προσοδοφόρα για τα άτομα τα οποία έχουν γνώσεις στον τομέα των επενδύσεων, καθημερινά καταγράφεται παγκοσμίως ένας τεράστιος αριθμός πολιτών που επενδύουν και χάνουν τα χρήματά τους στο πλαίσιο της απάτης με επενδύσεις κέρδους. Η απάτη με επενδύσεις κέρδους περιλαμβάνει τηλεφωνήματα, μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή άμεσες προσεγγίσεις που ενθαρρύνουν την επένδυση σε κάτι που είτε δεν έχει αξία είτε δεν υπάρχει. Είναι γνωστή και ως απάτη «boilerroom» (CPS, 2017).

Τα γραμμάτια που εκδίδονται από αξιόπιστες οντότητες μπορούν να προσφέρουν ικανοποιητικές επενδυτικές αποδόσεις με αποδεκτό βαθμό κινδύνου. Ωστόσο, οι κρατικές ρυθμιστικές αρχές κινητών αξιών έχουν διαπιστώσει έναν ανησυχητικά μεγάλο αριθμό περιπτώσεων απάτης έκδοσης ψευδών γραμματίων. Συνεπώς, οι υποψήφιοι επενδυτές πρέπει να διεξάγουν ολοκληρωμένη έρευνα τόσο για το ίδιο το γραμμάτιο όσο και για τα άτομα που το υποστηρίζουν πριν λάβουν οποιαδήποτε επενδυτική απόφαση. Ακόμη, πρέπει να είναι προσεκτικοί όταν συναλλάσσονται με συναλλαγματικές που έχουν

διάρκεια εννέα μηνών ή μικρότερη, καθώς οι εν λόγω συναλλαγματικές συνήθως δεν απαιτούν καταχώριση στο σύστημα κινητών αξιών (Dimmock&Gerken, 2012).

Οι κρατικές ρυθμιστικές αρχές κινητών αξιών έχουν εντοπίσει τις βραχυπρόθεσμες συναλλαγματικές ως την κύρια πηγή δόλιας συμπεριφοράς / απάτης που αφορά συναλλαγματικές (WashingtonStateDepartmentofFinancialInstitutions, 2023).

1.2.5.Απάτη γνωστή ως πυραμίδα του Ponzi

Πρόκειται για μία οικονομική απάτη η οποία βασίζεται στην τακτική της χρηματοδότησης επενδύσεων πελατών μέσα από τα κεφάλαια άλλων, νεοεισερχόμενων πελατών οι οποίοι καλούνται να επενδύσουν με στόχο το άμεσο κέρδος. Με τον τρόπο αυτό, οι επενδυτές που βρίσκονται τελευταίοι στο δίκτυο της πυραμίδας, υφίστανται τεράστια οικονομική ζημία, όταν διακοπεί για οποιονδήποτε λόγο η ροή των επενδυτών (Gunestasetal, 2010).

Η πυραμίδα Ponzi, η οποία έλαβε το όνομά της από τον διαβόητο απατεώνα Charles Ponzi που έζησε τη δεκαετία του 1920, είναι μια παραπλανητική στρατηγική στην οποία οι αρχικοί επενδυτές επιστρέφουν τα αρχικά κεφάλαια των επενδυτών, χρησιμοποιώντας τα χρήματα που συνεισφέρουν οι μελλοντικοί επενδυτές.

Ο Τσαρλς Πόνζι εξαπάτησε τους επενδυτές κατά 10 εκατομμύρια δολάρια, δελεάζοντάς τους με την υπόσχεση αποδόσεων 40 τοις εκατό που προέρχονταν από κέρδη αρμπιτράζ στα κουπόνια διεθνών ταχυδρομικών απαντήσεων.

Σε ένα σύστημα Ponzi, οι υποτιθέμενες επενδυτικές αξιώσεις είναι συνήθως εντελώς πλασματικές- υπάρχουν συνήθως πολύ λίγα, αν υπάρχουν, υλικά περιουσιακά στοιχεία ή επενδύσεις που είναι υπαρκτές. Με την αύξηση του αριθμού των επενδυτών και τη μείωση των πιθανών νέων επενδυτών, τα διαθέσιμα κεφάλαια δεν επαρκούν για την εκπλήρωση των υποσχόμενων αποδόσεων και την εξυπηρέτηση των ατόμων που επιθυμούν να αποσύρουν τις επενδύσεις τους. Μια φούσκα Ponzi θα καταρρεύσει όταν ο απατεώνας δεν θα είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις αναμενόμενες πληρωμές που αναμένουν οι επενδυτές. Κατά την αναπόφευκτη κατάρρευση του σχεδίου, οι επενδυτές αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο να χάσουν ολόκληρη την επένδυσή τους (WashingtonStateDepartmentofFinancialInstitutions, 2023).

1.2.6.Ξέπλυμα χρήματος

Η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες είναι η παράνομη διαδικασία συγκάλυψης σημαντικών χρηματικών ποσών που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες, όπως η διακίνηση ναρκωτικών ή η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, ώστε να φαίνεται ότι προέρχονται από νόμιμη προέλευση. Τα κεφάλαια που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες θεωρούνται παράνομα και η πρακτική της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες χρησιμοποιείται για να τα καταστήσει νόμιμα. Το ξέπλυμα χρήματος είναι ένα σοβαρό οικονομικό αδίκημα που χρησιμοποιείται τόσο από εγκληματίες του λευκού κολάρου όσο και από άλλα είδη εγκληματιών. Η πλειονότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων σήμερα έχει εφαρμόσει κανόνες κατά του ξεπλύματος χρήματος (AML) για τον εντοπισμό και την πρόληψη αντίστοιχων παράνομων δραστηριοτήτων (Chen, 2023).

Το ξέπλυμα χρήματος είναι η παράνομη διαδικασία μετατροπής των παράνομα αποκτηθέντων κεφαλαίων σε φαινομενικά νόμιμα χρήματα (Ungeretal, 2006). Οι δράστες χρησιμοποιούν ένα ευρύ φάσμα μεθοδολογιών νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες για να νομιμοποιήσουν τα παράνομα αποκτηθέντα κεφάλαια. Η έλευση των ηλεκτρονικών τραπεζικών συναλλαγών και των κρυπτονομισμάτων έχει διευκολύνει τις κρυφές μεταφορές και αναλήψεις χρημάτων για τους εγκληματίες.

Η πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες έχει εξελιχθεί σε μια παγκόσμια προσπάθεια, η οποία περιλαμβάνει τον εντοπισμό και την πρόληψη της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (Chen, 2023).

1.2.7.Ηλεκτρονική απάτη

Η ηλεκτρονική απάτη περιλαμβάνει διάφορες δραστηριότητες, όπως η δημιουργία ηλεκτρονικών προφίλ καταναλωτών με την ανάλυση των επισκέψεών τους σε δικτυακούς τόπους, η οποία οδηγεί στην εκτεταμένη αποστολή ανεπιθύμητων εμπορικών μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων, η παράνομη αντιγραφή και χρήση λογισμικού και ονομάτων τομέα, καθώς και η μη εξουσιοδοτημένη μεταφορά κεφαλαίων με την υποκλοπή κωδικών από τον τραπεζικό λογαριασμό του καταναλωτή και τη μεταφορά τους στους λογαριασμούς των επιτιθέμενων (Ζαμπούκης, 2023).

1.3. Ανάλυση των μοτίβων και των μεθόδων που χρησιμοποιούνται από απατεώνες.

Το οικονομικό έγκλημα αποτελεί μια ταχέως επεκτεινόμενη και προοδευτικά όλο και πιο περίπλοκη απειλή για την εθνική ασφάλεια και την ευημερία των πολιτών. Οι δράστες επιδιώκουν επίμονα να εμπλακούν και να επωφεληθούν από διάφορες μορφές οικονομικής παραβατικότητας, όπως η απάτη, η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, η αποφυγή της φορολογίας και η διαφθορά. Το φαινόμενο αυτό συμβάλλει στη διάδοση σοβαρών οργανωμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων, οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά τη θεμελιώδη δομή της κοινωνίας, προκαλούν σημαντική οικονομική και προσωπική ζημία στα άτομα, θέτουν σε κίνδυνο τα συμφέροντα των νόμιμων επιχειρήσεων και αποδυναμώνουν την οικονομία των κρατών(Lord&Nevi, 2023).

Το οικονομικό έγκλημα περιλαμβάνει πτυχές όπως οι παράνομες οικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της απόκρυψης της προέλευσης των παράνομα αποκτηθέντων κεφαλαίων, του ξεπλύματος παράνομων εσόδων, αλλά και διαφόρων μορφών και μεθόδων απάτης με στόχο ιδιώτες, επιχειρήσεις και τον δημόσιο τομέα (Passas, 2017).

Ωστόσο, ποιες ομοιότητες υπάρχουν μεταξύ του ξεπλύματος χρήματος και της επενδυτικής απάτης, εκτός από το γεγονός ότι τα κέρδη και των δύο μπορούν να ξεπλυθούν, μαζί με τα κέρδη από οποιαδήποτε εγκληματική δραστηριότητα; Ποιες ομοιότητες υπάρχουν μεταξύ της αποφυγής κυρώσεων από οντότητες που εμπλέκονται σε προμήθειες ή αγορές από τη Ρωσία ή το Ιράν και δραστηριοτήτων όπως η υπεξαίρεση, η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες από συμβατικά εγκλήματα ή οι επενδυτικές απάτες; Ενώ μπορεί να υπάρχουν κάποιες ομοιότητες στα γενικά πρότυπα, οι συμπεριφορές των παραβατών, των υποκινητών και των θυμάτων είναι στην πραγματικότητα αρκετά διαφορετικές. Αυτή η ποικιλομορφία μπορεί να φανεί στον τρόπο με τον οποίο οργανώνονται αυτές οι συμπεριφορές, τόσο σε εγχώριο όσο και σε διεθνές επίπεδο, καθώς και στους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους ελέγχονται και ρυθμίζονται(Lord&Nevi, 2023).

Το οικονομικό έγκλημα συνδέεται στενά με την έννοια του «εγκλήματος του λευκού κολάρου» (Valukas, 2010), η οποία μπορεί να αναχθεί στον ακαδημαϊκό τομέα των κοινωνικών επιστημών. Αυτός ο τύπος εγκλήματος χαρακτηρίζεται από άτομα που κατέχουν υψηλό κοινωνικό κύρος και αξιοπρέπεια, διατηρώντας συχνά ένα προσωπείο νομιμότητας. Συνήθως καταλαμβάνουν επαγγελματικές θέσεις εντός οργανισμών και

απαιτούν εξειδικευμένη πρόσβαση για να διαπράξουν τα αδικήματά τους(Lord&Nevi, 2023).

Αν και τα οικονομικά εγκλήματα περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα συμπεριφορών που διαφέρουν ως προς τα χαρακτηριστικά τους, τους δράστες, τα θύματα, τις συνέπειες, την οργάνωση και τη ρύθμισή τους, μπορεί να υποστηριχθεί ότι η χρήση ευρέων και περιεκτικών όρων μπορεί να είναι επωφελής για τους φορείς χάραξης πολιτικής και τους επαγγελματίες που ασχολούνται με τον έλεγχο του οικονομικού εγκλήματος, καθώς τους επιτρέπει να εντοπίζουν εύκολα τις σχετικές συμπεριφορές. Ωστόσο, αυτό μπορεί να οδηγήσει σε σύγχυση των εννοιών, καθώς διαφορετικές δραστηριότητες αναμειγνύονται μεταξύ τους. Ενδεικτικά, ο Gottschalk (2010) παρουσιάζει μια μέθοδο που επικεντρώνεται στις δραστηριότητες που συνήθως συνδέονται με συγκεκριμένους τύπους οικονομικών εγκλημάτων, με έμφαση στην πρακτική εφαρμογή. Ο συγγραφέας ταξινομεί τέσσερις κύριες ταξινομήσεις με αντίστοιχες επιμέρους ταξινομήσεις ως εξής:

- διαφθορά (συμπεριλαμβανομένης της μίζας, της δωροδοκίας, του εκβιασμού και της υπεξαίρεσης) (Jain, 2001)
- απάτη (συμπεριλαμβανομένης της απάτης ταυτότητας, της υποθήκης και της επαγγελματικής απάτης)
- κλοπή (συμπεριλαμβανομένης της κλοπής μετρητών, της διανοητικής ιδιοκτησίας και της απάτης)
- χειραγώγηση (συμπεριλαμβανομένης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, της χειραγώγησης προσφορών και της εσωτερικής πληροφόρησης).

Ο Gottschalk (2010: 441) υποστηρίζει ότι η ταξινόμηση των εγκληματικών δραστηριοτήτων επιτρέπει στους επαγγελματίες να δομούν τις σκέψεις τους γύρω από θέματα εγκλημάτων και όχι γύρω από συγκεκριμένες περιπτώσεις εγκλημάτων κατά τη χαρτογράφηση του εγκλήματος. Παρόλο που η ταξινόμηση των πεδίων εγκληματικότητας μπορεί να αποτελέσει πρόκληση, πολλές από τις κατηγορίες σε αυτό το πλαίσιο υποδηλώνουν σημαντική εμπλοκή των επιχειρήσεων. Ωστόσο, μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν τις δράσεις μη επιχειρηματικών οντοτήτων, όπως τα συνδικάτα οργανωμένου εγκλήματος ή οι εγκληματίες του κυβερνοχώρου που επικεντρώνονται στη στοχοποίηση επιχειρήσεων αντί να εκμεταλλεύονται τις εσωτερικές τους λειτουργίες(Lord&Nevi, 2023).

Ο Friedrichs (2010) δίνει έμφαση στον όρο «οικονομικό έγκλημα» αντί για «οικονομικό έγκλημα» για να περιγράψει σημαντικές παράνομες δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στο εσωτερικό της οικονομίας και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Ο όρος αυτός υπογραμμίζει συγκεκριμένα συμπεριφορές που είναι εγγενείς στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται ένα πιο περιορισμένο φάσμα κριτηρίων, το οποίο μπορεί να είναι πολύτιμο για τη διαμόρφωση στρατηγικών κατά των οικονομικών εγκλημάτων και τη διεξαγωγή εμπειρικών μελετών στον τομέα των κοινωνικών επιστημών. Οι συνδέσεις εδώ είναι πιο εμφανείς με περιπτώσεις παραπτωμάτων σε επαγγελματικούς επιχειρηματικούς ρόλους ή οργανωτικές διαδικασίες, οι οποίες συνήθως συνεπάγονται τη συμμετοχή κατά τα άλλα νόμιμων ατόμων της εταιρείας(Lord&Nevi, 2023).

Η διαδικασία κατηγοριοποίησης των διαφόρων ειδών οικονομικών εγκλημάτων, όπως περιγράφηκε προηγουμένως, ευθυγραμμίζεται στενά με τα νομικά πλαίσια, τις ατζέντες επιβολής του νόμου ή τις κανονιστικές ατζέντες και τα εσωτερικά πρότυπα συμμόρφωσης των επιχειρήσεων. Οι προσπάθειες αυτές αποσκοπούν στον μετριασμό και την πρόληψη τέτοιων εγκληματικών ενεργειών. Παρ' όλα αυτά, οι κατηγορίες αυτές ενδέχεται να παρουσιάζουν ασυνέπειες και ανακολουθίες λόγω του γεγονότος ότι, όπως προαναφέρθηκε, περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα συμπεριφορών που πραγματοποιούνται από άτομα (νόμιμα και παράνομα), οργανώσεις, εγκληματικά συνδικάτα και άλλες οντότητες που εμπλέκονται σε οργανωμένες εγκληματικές πράξεις. Θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι το οικονομικό έγκλημα περιλαμβάνει όλα τα είδη εγκλημάτων που αποσκοπούν στη δημιουργία χρημάτων ή οικονομικού κέρδους, ή ακόμη και εγκλήματα που περιλαμβάνουν μια οικονομική πτυχή(Lord&Nevi, 2023). Ωστόσο, η άποψη αυτή είναι δύσκολο να υποστηριχθεί. Ποιες ομοιότητες μπορούν να εντοπιστούν μεταξύ της κλοπής, της χειραγώγησης των χρηματοπιστωτικών αγορών για εταιρικό κέρδος και του ξεπλύματος χρήματος για τις ομάδες οργανωμένου εγκλήματος; Ποιες ομοιότητες υπάρχουν μεταξύ του προσωπικού των επιχειρήσεων που εμπλέκεται σε εμπιστευτικές συναλλαγές και εκείνων που στέλνουν μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ransomware; Οι ασφαλιστικές απάτες παράγουν ισοδύναμες ζημίες και θύματα με τις απάτες Ponzi (Tymoigne, 2010); Αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις όλων των τομέων συγκρίσιμους εσωτερικούς και εξωτερικούς κινδύνους που σχετίζονται με το οικονομικό έγκλημα; Τα ερωτήματα αυτά περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα συμπεριφορών, ατόμων και οργανισμών (τόσο των δραστών όσο και των θυμάτων), περιβαλλόντωνκαι προσεγγίσεων. Κατά συνέπεια, υπάρχει ο πιθανός κίνδυνος οι συνολικές ερμηνείες του οικονομικού

εγκλήματος να συγχέουν διακριτά προβλήματα που θα πρέπει να αντιμετωπίζονται μεμονωμένα (Lord&Nevi, 2023).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ο Ρόλος της Εκπαίδευσης στην Πρόληψη της Απάτης

2.1.Εξέταση της σημασίας της εκπαίδευσης στον οικονομικό τομέα.

Σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας, οι κοινωνικοί μελετητές διαπιστώνουν σταθερά μια ισχυρή σχέση μεταξύ εκπαίδευσης και εγκληματικότητας, σημειώνοντας ότι τα άτομα με χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης είναι πιο επιρρεπή σε εγκληματικές δραστηριότητες (Lochneretal, 2020). Ωστόσο, η συσχέτιση μεταξύ εκπαίδευσης και εγκληματικότητας είναι περίπλοκη και είναι ζωτικής σημασίας να αποδειχθεί οριστικά η αιτιώδης συνάφεια προκειμένου να διαπιστωθεί αν η επένδυση στην εκπαίδευση μπορεί πραγματικά να μειώσει την εγκληματικότητα. Η απλή διαπίστωση των συνεχών διαφορών στα εκπαιδευτικά επιτεύγματα μεταξύ των ατόμων που έχουν διαπράξει εγκλήματα και εκείνων που δεν έχουν διαπράξει, δεν επαρκεί για την εξαγωγή οριστικών συμπερασμάτων σχετικά με τη σχέση αιτίου-αποτελέσματος μεταξύ εκπαίδευσης και εγκληματικότητας. Διάφορες άλλες μεταβλητές μπορούν να επηρεάσουν την επιλογή ενός ατόμου να συνεχίσει την εκπαίδευσή του ή να εμπλακεί σε εγκληματικές δραστηριότητες, και είναι ζωτικής σημασίας να ληφθούν υπόψη αυτές οι μεταβλητές κατά την αξιολόγηση της συσχέτισης μεταξύ εκπαίδευσης και εγκληματικότητας(Carretal, 2023).

Στα τέλη της δεκαετίας του 1960, οι οικονομολόγοι έκαναν μια θεωρητική πρόβλεψη ότι η εκπαίδευση, επηρεάζοντας θετικά τους μελλοντικούς μισθούς, θα μείωνε την πιθανότητα εμπλοκής σε παράνομες δραστηριότητες (Lochneretal, 2020). Μεταγενέστερες εμπειρικές έρευνες χρησιμοποίησαν διάφορες οικονομετρικές τεχνικές για να αποδείξουν ότι, κατά μέσο όρο, η εκπαίδευση ασκεί ισχυρή αιτιώδη επίδραση στη μείωση της εγκληματικότητας (Tekeli&Günsoy, 2013). Οι έρευνες σε διάφορα περιβάλλοντα έδειξαν σταθερά ότι τα άτομα που ανήκαν σε κοόρτες που ήταν υποχρεωμένα από το νόμο να περνούν περισσότερο χρόνο στο σχολείο είχαν πολύ λιγότερες πιθανότητες να εμπλακούν σε εγκληματικές δραστηριότητες ή να φυλακιστούν. Παρ' όλα αυτά, απομένει να αποκτηθεί σημαντικός όγκος γνώσεων σχετικά με τον αντίκτυπο της εκπαίδευσης στην εγκληματική συμπεριφορά (Hjalmarsson&Lochner, 2012). Αυτό περιλαμβάνει την κατανόηση των θεμελιωδών μηχανισμών που σχετίζονται με το εισόδημα και τις μη γνωστικές επιδράσεις, καθώς και τις διαφοροποιήσεις με βάση τους παράγοντες του περιβάλλοντος, το μορφωτικό επίπεδο και την ποιότητα της εκπαίδευσης και τα ατομικά χαρακτηριστικά. Σε γενικές γραμμές, οι οικονομολόγοι συμφωνούν γενικά ότι η διάθεση πόρων στην εκπαίδευση είναι μια εξαιρετικά αποτελεσματική στρατηγική δημόσιων δαπανών για τον σημαντικό μετριασμό της εγκληματικότητας (Carretal, 2023).

Απαιτείται μια ρεαλιστική προσέγγιση από πολλές αναπτυσσόμενες χώρες, καθώς και από σημαντικό αριθμό βιομηχανικών χωρών, για την εφαρμογή μελλοντικών πρωτοβουλιών εκπαίδευσης και πρόληψης με στόχο την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οικονομικού εγκλήματος. Στο άρθρο του το 1999, ο Lester παρέχει πολύτιμες οδηγίες για την αποτελεσματική εκπαίδευση του κοινού και τη συγκέντρωση υποστήριξης για την αντιμετώπιση των παραπτωμάτων τόσο των κυβερνητικών αξιωματούχων όσο και των ιδιωτών. Προωθεί τη δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων που αντιμετωπίζουν θέματα όπως η προσωπική και εμπορική ηθική, οι κώδικες δεοντολογίας, η διαφάνεια στις επιχειρήσεις, η υπευθυνότητα των προϊσταμένων και η αυξημένη παραγωγικότητα. Μάλιστα, το ίδιο άρθρο, τονίζει τη σημασία της ένταξης μαθημάτων σχετικά με τη διαφθορά και το οικονομικό έγκλημα στα πρώτα στάδια της εκπαίδευσης. Αυτό καθιστά αναγκαία τη συνεργασία με εμπειρογνώμονες στην ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών για τη δημιουργία διδακτικών πόρων προς χρήση στα σχολεία. Τέλος, διασαφηνίζει πώς οι καινοτόμες προσπάθειες, χρησιμοποιώντας τα μέσα ενημέρωσης, μπορούν να προωθήσουν ευνοϊκές στάσεις προς αυξημένα επίπεδα ακεραιότητας στις δημόσιες υποθέσεις και να ενισχύσουν την κατανόηση της οικονομικής ζημίας που προκαλείται από τη διαφθορά και το οικονομικό έγκλημα (Lester, 1999).

Εκτός από τον ρόλο τον οποίο διαδραματίζει η εκπαίδευση του ευρύτερου κοινού ώστε να μειωθεί η εγκληματικότητα, ιδιαίτερα σημαντική για την πρόληψη της οικονομικής απάτης είναι και η στοχευμένη εκπαίδευση για την αύξηση της ευαισθητοποίησης των πολιτών καθώς και των εργαζομένων, ώστε να μπορούν να αποφύγουν περιστατικά κατά τα οποία θα πέσουν θύματα οικονομικής απάτης.

2.2.Συμβολή της εκπαίδευσης των εργαζομένων στην πρόληψη και ανίχνευση της απάτης.

Η εμφάνιση πρόσφατων εταιρικών λογιστικών σκανδάλων οδήγησε σε αυξημένες νομικές και κανονιστικές υποχρεώσεις, όπως η θέσπιση του νόμου Sarbanes-Oxley του 2002 (Jain&Rezaee, 2002) και η ίδρυση του Συμβουλίου Λογιστικής Εποπτείας Δημόσιων Εταιρειών (PCAOB), με στόχο την ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης. Τα πρότυπα αυτά αφορούν την εφαρμογή εσωτερικών ελέγχων για τον εντοπισμό και την πρόληψη δόλιων δραστηριοτήτων και προωθούν μια πιο προληπτική προσέγγιση από τους ελεγκτές των οικονομικών καταστάσεων για τον εντοπισμό της απάτης (Παπαστεργίου, 2014). Κατά συνέπεια, υπάρχει πλέον μεγαλύτερη ανάγκη για άτομα στην αρχή της σταδιοδρομίας τους και για εμπειρογνώμονες να διαθέτουν την απαραίτητη εκπαίδευση

και κατάρτιση σε σχέση με τις πιθανές περιπτώσεις απάτης, καθώς και τεχνογνωσία και ικανότητες στον τομέα του εντοπισμού της απάτης και της εγκληματολογικής λογιστικής (Panel, 2007).

Σίγουρα, τουλάχιστον σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο, αναμένεται ότι οι απόφοιτοι της παραδοσιακής λογιστικής ή άλλων αντίστοιχων ακαδημαϊκών ιδρύματων, που ξεκινούν τη σταδιοδρομία τους ως εταιρικοί λογιστές και εσωτερικοί και εξωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν βαθύτερη κατανόηση της απάτης και της εγκληματολογικής λογιστικής. Επιπλέον, λόγω του κινδύνου που εγκυμονούν οι τρομοκρατικές ενέργειες και η παρουσία της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, το Υπουργείο Εσωτερικής Ασφάλειας και οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου έχουν αυξήσει την προσοχή τους στο έγκλημα του λευκού κολάρου, στο ξέπλυμα χρήματος και στη χρηματοδότηση τρομοκρατικών δραστηριοτήτων, όπως καταδεικνύει ο νόμος USAPatriotAct (Doyle, 2002), που αφορά τις Η.Π.Α. Επιπλέον, υπάρχει αυξανόμενη ανάγκη για λογιστές στον τομέα των εγκληματολογικών υπηρεσιών και της παροχής συμβουλών σε δικαστικές υποθέσεις (Panel, 2007).

Εξαιτίας του υψηλού βαθμού θυματοποίησης, είναι απαραίτητο να δοθεί προτεραιότητα στη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τα μέτρα πρόληψης της απάτης και στην παροχή υποστήριξης σε διαδικασίες αποκατάστασης, προκειμένου να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά αυτό το κλιμακούμενο πρόβλημα στην κοινωνία (Παπαστεργίου, 2014).

Οι επαγγελματίες οι οποίοι ειδικεύονται στον τομέα της αντιμετώπισης της απάτης συμβάλλουν συχνά σε προσπάθειες που αποσκοπούν στην πρόληψη και την αποτροπή της απάτης, οι οποίες μπορεί να μην περιλαμβάνουν άμεση αλληλεπίδραση με το νομικό σύστημα, ωστόσο, μπορεί να φανούν ιδιαίτερα επωφελείς (Panel, 2007).

Λόγω των εξελίξεων και του επικρατούντος παγκοσμιοποιημένου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, το παραδοσιακό σύστημα λογιστικού ελέγχου καθίσταται όλο και λιγότερο ικανό να ανταποκριθεί στις προσδοκίες και τις απαιτήσεις των πολιτών και των κυβερνήσεων για υψηλής ποιότητας υπηρεσίες ασφαλείας (Alharasisetal, 2023). Επιπλέον, η εμφάνιση αποτυχιών λογιστικών μεθόδων και οι επακόλουθες πτωχεύσεις μεγάλων εταιρειών, όπως η Enron, η WorldCom και η LehmanBrothers, υπονόμευσαν σημαντικά την αξιοπιστία των λογιστικών προτύπων (Alharasisetal, 2023). Κατά συνέπεια, έχει δοθεί σημαντική προσοχή σε διάφορες τεχνολογίες για τον εντοπισμό και την πρόληψη της απάτης, προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος δόλιων δραστηριοτήτων και ανακριβών χρηματοοικονομικών αναφορών. Για παράδειγμα, οι στρατηγικές διαχείρισης κερδών

χρησιμοποιούνται συνήθως για τη χειραγώγηση των αναφερόμενων κερδών με τρόπο που δεν παραβιάζει τους κανονισμούς (Alhadab, 2022). Η απάτη συνεπάγεται την παραβίαση αυτών των κανονισμών. Ως εκ τούτου, οι μηχανισμοί ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των εργαζομένων, έχουν αναδειχθεί ως το πλέον κατάλληλο και ευρέως χρησιμοποιούμενο μέσο για την αντιμετώπιση της απάτης στην πλειονότητα των προηγμένων οικονομιών (Alshurafatetal, 2021). Σύμφωνα με αυτή την προοπτική, προηγούμενες έρευνες έχουν επισημάνει ότι θα υπάρξει αυξανόμενη ανάγκη για μηχανισμούς ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των εργαζομένων στο μέλλον (Alharasisetal, 2023). Αυτό υποδηλώνει ότι η ένταξη της εκπαίδευσης στον συγκεκριμένο τομέα στο πρόγραμμα σπουδών της λογιστικής και της ελεγκτικής, αλλά ακόμη και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική καταπολέμηση και τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης (Rezaee και Burton, 1997).

Οι Kauretal. (2023) προτείνουν ότι η ενίσχυση της κατανόησης των θεμελιωδών διαδικασιών της εγκληματολογικής λογιστικής είναι πολύ αποτελεσματική για τον εντοπισμό της απάτης σε πρώιμο στάδιο. Κατά συνέπεια, είναι επιτακτική ανάγκη να ενσωματωθεί η εγκληματολογική λογιστική στα προγράμματα σπουδών τόσο των προπτυχιακών όσο και των μεταπτυχιακών σχολών. Η λογιστική εκπαίδευση και το λογιστικό επάγγελμα είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και την παροχή βασικών χρηματοοικονομικών πληροφοριών σε ολόκληρο το σύστημα. Συγκεκριμένα, οι ικανοί λογιστές απαιτούν όχι μόνο εξαιρετικές επαγγελματικές ικανότητες, αλλά και μια σταθερή κατανόηση των αρχών της λογιστικής γενικά και της χρηματοοικονομικής λογιστικής ειδικά, προκειμένου να επιτύχουν υψηλό επίπεδο επαγγελματικής εξειδίκευσης και να ασκήσουν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους(Alharasisetal, 2023).

Το λογιστικό πλαίσιο στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπως η Ιορδανία, έχει επηρεαστεί σημαντικά από τις βέλτιστες πρακτικές των καθιερωμένων οικονομιών, όπως οι ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο (Al-Htaybatetal, 2011; 2018), ιδίως σε σχέση με τη χρηματοοικονομική λογιστική. Αυτό έχει ως εκ τούτου οδηγήσει σε αυξημένο ενδιαφέρον για το σύστημα λογιστικής εκπαίδευσης, ειδικά για την ικανότητά του να περιλαμβάνει απρόσκοπτα τη χρηματοοικονομική λογιστική (ΧΛ) και να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις απαιτήσεις δεξιοτήτων των λογιστών στα αναδυόμενα έθνη. Ενώ οι προσεγγίσεις της ευαισθητοποίησης στο συγκεκριμένο τομέα έχουν αναγνωριστεί ως ζωτικής σημασίας για τον εντοπισμό και τον μετριασμό των δόλιων δραστηριοτήτων στις

αναπτυσσόμενες χώρες, υπάρχουν επί του παρόντος λιγότερες γνώσεις σχετικά με την εφαρμογή τους σε ανάλογα πλαίσια (Alharasisetal, 2023).

Οι εργοδότες απαιτούν εργατικό δυναμικό που διαθέτει τις δεξιότητες και τις ικανότητες για να ευδοκιμήσει σε ένα άκρως ανταγωνιστικό επιχειρηματικό τοπίο. Σύμφωνα με τους Robinson&Baron (2007), το ανθρώπινο κεφάλαιο αναφέρεται στις δεξιότητες, τις ικανότητες και τις γνώσεις που αποκτά ένα άτομο μέσω της εκπαίδευσης, της κατάρτισης ή της κληρονομικότητας. Μελέτες έχουν διαπιστώσει άμεση σχέση μεταξύ υψηλότερων επιπέδων εκπαίδευσης και παραγόντων όπως η απασχόληση, η οικονομική ασφάλεια και η ευημερία (Higgins, 2008- RosenbaumandJones, 2000- Vedder, 2011- Vernon, 2010- Wonacott 2000, Garwe 2015).

Η επάρκεια στον οικονομικό έλεγχο, τη λογιστική και τη φορολογία είναι ζωτικής σημασίας για κάθε απόφοιτο οικονομικών επιστημών ή λογιστικής, ώστε να καλλιεργήσει κριτική νοοτροπία και να μπορεί να συμβάλλει στην πρόληψη της απάτης στο επαγγελματικό του περιβάλλον. Επιπλέον, σε συνδυασμό με την ηθική δεοντολογία, καθίσταται κρίσιμη προϋπόθεση για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των επαγγελματιών έναντι της υπεξαίρεσης. Στόχος της μελέτης των Pospíšil&Vomáčková (2016) είναι να διαπιστωθεί κατά πόσον οι απόφοιτοι οικονομικών σχολών στην Τσεχική Δημοκρατία έχουν την ικανότητα να εντοπίζουν και να αποκαλύπτουν περιπτώσεις οικονομικού εγκλήματος ή απάτης που μπορεί να συναντήσουν στο επαγγελματικό τους περιβάλλον. Η ετοιμότητα των αποφοίτων είναι διττή, περιλαμβάνοντας την ικανότητά τους για «αναγνώριση» όσον αφορά την απόκτηση επαρκών γνώσεων, ιδίως κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών τους, και την στάση τους όσον αφορά τις ηθικές αρχές, οι οποίες θα πρέπει επίσης να καλλιεργούνται καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους. Στο πλαίσιο της έρευνας που διεξήχθη μεταξύ των τσεχικών πανεπιστημίων πραγματοποιήθηκε εξέταση των προγραμμάτων σπουδών που προσφέρονται από τα τσεχικά πανεπιστήμια και των συνοδευτικών προγραμμάτων σπουδών τους. Η έρευνα που διεξήχθη μεταξύ των αποφοίτων περιελάμβανε τη χρήση ενός διαδικτυακού ερωτηματολογίου που τους παραδόθηκε μέσω των αντίστοιχων ενώσεων αποφοίτων τους. Αρχικά, προέκυψε ότι οι Τσέχοι απόφοιτοι δεν διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις για να εντοπίσουν περιπτώσεις οικονομικής απάτης στο επαγγελματικό τους περιβάλλον και δευτερευόντως, ότι οι Τσέχοι πτυχιούχοι δεν έχουν το ηθικό κίνητρο για να αποκαλύψουν περιπτώσεις οικονομικού εγκλήματος (Pospíšil&Vomáčková, 2016).

Η απάτη είναι ένα ζήτημα που αποτελεί σημαντική απειλή για τα θεμέλια τόσο της βιομηχανίας όσο και των κυβερνήσεων και της παγκόσμιας πολιτικής. Προκειμένου οι μελλοντικοί λογιστές και τα στελέχη επιχειρήσεων να ανταποκριθούν στις προσδοκίες του κοινού από αυτούς όσον αφορά τον εντοπισμό και την πρόληψη της απάτης, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να εκπαιδεύουν και να εξοπλίζουν επαρκώς τους φοιτητές για το έργο αυτό. Σε όλες τις Ηνωμένες Πολιτείες και διεθνώς, λαμβάνουν χώρα συνεχείς μετασχηματισμοί. Ωστόσο, είναι επιτακτική ανάγκη να κάνουμε συνεχώς προόδους προκειμένου να είμαστε ενήμεροι για το συνεχώς εξελισσόμενο περιβάλλον της απάτης (Kranacher, 2005).

Έχοντας επίγνωση της αναγκαιότητας της εκπαίδευσης για την καταπολέμηση της απάτης, τα σχολεία και τα ιδρύματα στις Ηνωμένες Πολιτείες αντιμετωπίζουν σταδιακά αυτή την απαίτηση. Μέχρι το 1999, μόλις 20 από τα 900 προγράμματα λογιστικής παρείχαν εκπαίδευση στον τομέα της εξέτασης της απάτης. Η πρωτοβουλία της ACFE για την τριτοβάθμια εκπαίδευση έχει οδηγήσει στην ίδρυση σχεδόν 250 λογιστικών προγραμμάτων που ενσωματώνουν εκπαίδευση σε θέματα απάτης. Η Πρωτοβουλία για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση προσφέρει δωρεάν πολυμεσικούς πόρους, συμπεριλαμβανομένων βίντεο, παρουσιάσεων PowerPoint, CD και DVD, σε κολέγια και πανεπιστήμια. Επιπλέον, παρέχει ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης για μέλη ΔΕΠ πλήρους απασχόλησης σε εξουσιοδοτημένα ιδρύματα, με στόχο τη βελτίωση της εκπαίδευσης κατά της απάτης σε παγκόσμια κλίμακα. Η εκτιμώμενη ετήσια αξία αυτών των προϊόντων και υπηρεσιών ανέρχεται σε 800.000 δολάρια, ωστόσο, τα κέρδη από τις παροχές αυτές είναι αδιαμφισβήτητα (Kranacher, 2005).

Δυστυχώς, τα περισσότερα εκπαιδευτικά προγράμματα κατά της απάτης είναι επιρρεπή στην υπεραπλούστευση των πληροφοριών, οδηγώντας σε σημαντική μείωση της συμμετοχής του κοινού και των κινήτρων για μάθηση. Το κλειδί για την επιτυχή εκπαίδευση κατά της απάτης έγκειται στη διαλεύκανση της σχέσης μεταξύ της ανεπαρκούς αποτελεσματικότητας του μοντέλου εκπαίδευσης κατά της απάτης και των ψυχολογικών κινήτρων του ακροατηρίου, προωθώντας παράλληλα την εσωτερίκευση των κινήτρων. Η έρευνα των Zhuetal. (2023) διερευνά το μοντέλο εκπαίδευσης κατά της απάτης χρησιμοποιώντας τη θεωρία της παιχνιδοποίησης. Αναλύει τη σύνδεση μεταξύ της εσωτερικής και της εξωτερικής παρακίνησης και της διαδικασίας μετασχηματισμού χρησιμοποιώντας τη θεωρία του αυτοπροσδιορισμού. Η προαναφερθείσα έρευνα προτείνει τη χρήση της θεωρίας της βιωματικής μάθησης για την προώθηση της εσωτερίκευσης των κινήτρων. Επιπλέον, αναλύει και σχεδιάζει τα συγκεκριμένα στάδια της θεωρίας της

βιωματικής μάθησης ενσωματώνοντας τους βασικούς παράγοντες της διδασκαλίας για την πρόληψη της απάτης. Το τελικό αποτέλεσμα είναι ένα μοντέλο που εφαρμόζει τις θεωρίες παιχνιδοποίησης για τον μετασχηματισμό της μάθησης κατά της απάτης. Το μοντέλο αυτό επεκτείνει την υπάρχουσα έρευνα για την παιχνιδοποίηση στην εκπαίδευση στον τομέα της εκπαίδευσης κατά της απάτης. Παρέχει επίσης πρακτική έμπνευση για την καινοτομία του μοντέλου μάθησης γνώσεων κατά της απάτης (Zhuetal, 2023).

Η έξαρση της οικονομικής απάτης έχει οδηγήσει σε σημαντικές ανησυχίες στο σημερινό εταιρικό τοπίο. Πώς μπορούν οι οργανισμοί να διασφαλίσουν την εφαρμογή νόμιμων και ηθικών αποφάσεων και ενεργειών; Οι εργαζόμενοι μπορούν να διαδραματίσουν πολύτιμο ρόλο στον εντοπισμό και την πρόληψη της οικονομικής απάτης και της ανήθικης συμπεριφοράς εντός μιας εταιρείας. Ως εκ τούτου, είναι ζωτικής σημασίας να δοθεί προτεραιότητα στην εκπαίδευση και κατάρτιση των μελλοντικών στελεχών και ηγετών επιχειρήσεων για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και των γνώσεών τους σχετικά με την απάτη (Jamiesonetal, 2019).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Πρωτοβουλίες για την Πρόληψη της Απάτης

Στο πλαίσιο της αναζήτησης για αποτελεσματικές πρακτικές πρόληψης της απάτης, η επισήμανση και ανάλυση των υπαρχόντων εκπαιδευτικών προγραμμάτων καθίσταται αναγκαία για την κατανόηση της επίδρασής τους στον οικονομικό τομέα.

3.1.Ανάλυσητων υπαρχόντων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών σχετικά με την πρόληψη της απάτης.

3.1.1. Ελληνική εθνική στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης

Η ελληνική εθνική στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης είναι μια πρωτοβουλία για την εκπαίδευση και την πρόληψη κατά της Απάτης που διαμορφώθηκε και παρουσιάστηκε στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) το 2014. Ένα κρίσιμο στοιχείο αυτής της στρατηγικής είναι το ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης, το οποίο περιγράφει ακριβή καθήκοντα, ανατεθειμένους ρόλους, καθορισμένες ημερομηνίες και μετρήσιμους δείκτες επιτυχίας(Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης (2017).

Η Στρατηγική κατά της απάτης στις διαρθρωτικές δράσεις έχει διαμορφωθεί με βάση τρεις πρωταρχικούς πυλώνες: πρόληψη, ανίχνευση και αντιμετώπιση. Αυτοί οι πυλώνες λειτουργούν με αμοιβαία υποστηρικτικό τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η συνεχής ενίσχυση.

Οι στόχοι της στρατηγικής είναι οι εξής(Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης (2017):

1. Προώθηση και καθιέρωση μιας κουλτούρας που τηρεί τις αρχές δεοντολογίαςκαι ενίσχυση της επαγγελματικής δεοντολογίας μεταξύ του προσωπικού που ασχολείται με τη διαχείριση και την εκτέλεση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, μέσω της θέσπισης και διατήρησης αυστηρών προτύπων και κωδίκων συμπεριφοράς, λειτουργούν αποτρεπτικά έναντι της απάτης. 2. Αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών. Η ενίσχυση της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων στη χώρα είναι απαραίτητη για την επιτυχή εφαρμογή της Στρατηγικής. Αυτό περιλαμβάνει τους φορείς που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση και την εποπτεία των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, καθώς και τους φορείς που ασχολούνται με την ανίχνευση και την πρόληψη της απάτης.

3. Αποτελεσματική συνεργασία με τους κατάλληλους εξωτερικούς φορείς. Η αποτελεσματική συνεργασία και η ακριβής και έγκαιρη ενημέρωση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ιδίως από την OLAF, καθώς και η ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των αρμόδιων αρχών της ΕΕ και των αρμόδιων ελληνικών αρχών, είναι απαραίτητη για την πρόληψη και την καταπολέμηση της απάτης.

4. Ενίσχυση του επιπέδου διαφάνειας. Η προσβασιμότητα των πληροφοριών σχετικά με την αξιοποίηση των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων, σε συνδυασμό με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχουν τα σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα, επιτρέπει την παρακολούθηση και την εξέταση δεδομένων που είναι κρίσιμα για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την καταπολέμηση της απάτης.

5. Η εφαρμογή και ενσωμάτωση πολιτικών και διαδικασιών στο πλαίσιο του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του 2014-2020 με στόχο την πρόληψη, τον εντοπισμό και την άμεση αντιμετώπιση περιπτώσεων απάτης. Πρωταρχικός στόχος είναι η εκτέλεση του Συστήματος Διαχείρισης της Απάτης, το οποίο αποτελεί το θεμέλιο για το σύνολο της Στρατηγικής. Το σύστημα έχει οργανωθεί και σχεδιαστεί σύμφωνα με τον κύκλο Deming και βασίζεται στις ιδέες της προληπτικής και συνεχούς βελτίωσης. Λειτουργεί ως ένας συνεχής κύκλος σχεδιασμού, εφαρμογής, παρακολούθησης, δράσης και αναθεώρησης (Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης (2017).

3.1.2.Προγράμματα Εκπαίδευσης στις Η.Π.Α. σε επίπεδο κολλεγίου

Η απάτη είναι ένα ζήτημα που αποτελεί σημαντική απειλή για τα θεμέλια τόσο της βιομηχανίας και της οικονομίας όσο και της διακυβέρνησης παγκοσμίως. Έχοντας επίγνωση της αναγκαιότητας της εκπαίδευσης για την καταπολέμηση της απάτης, τα σχολεία και τα ιδρύματα στις Ηνωμένες Πολιτείες αντιμετωπίζουν σταδιακά αυτή την απαίτηση. Μέχρι το 1999, μόλις 20 από τα περίπου 900 λογιστικά προγράμματα περιλάμβαναν διδασκαλία για την εξέταση της απάτης. Η πρωτοβουλία της ACFE για την τριτοβάθμια εκπαίδευση έχει οδηγήσει στη δημιουργία σχεδόν 250 προγραμμάτων που ενσωματώνουν εκπαίδευση σε θέματα απάτης. Η Πρωτοβουλία για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση προσφέρει δωρεάν πολυμεσικούς πόρους, συμπεριλαμβανομένων βίντεο, παρουσιάσεων PowerPoint, CD και DVD, μαζί με ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης για μέλη ΔΕΠ πλήρους απασχόλησης σε διαπιστευμένες σχολές. Αυτοί οι πόροι αποσκοπούν στην ενίσχυση της εκπαίδευσης κατά της απάτης σε παγκόσμια κλίμακα. Η εκτιμώμενη ετήσια αξία αυτών των προϊόντων και υπηρεσιών ανέρχεται σε 800.000 δολάρια (Kranacher, 2005).

3.1.3. University fraud prevention disclosure index

Το Παγκόσμιο Φόρουμ για την Εκπαίδευση στο Ντακάρ, τον Απρίλιο του 2000, διακήρυξε ότι η διαφθορά είναι ο κύριος καταλύτης για την αναποτελεσματική χρήση των πόρων και τόνισε την επείγουσα ανάγκη για την εξάλειψή της (HallakandPoisson, 2007). Η κυβέρνηση της Μαλαισίας έχει υλοποιήσει πολλές πρωτοβουλίες για την προστασία της κοινωνικής ακεραιότητας και την καταπολέμηση των ανήθικων πράξεων, συμπεριλαμβανομένης της απάτης (Joseph et al, 2021). Οι προσπάθειες της κυβέρνησης μέχρι σήμερα περιλαμβάνουν την εκτέλεση θεσμικών ΄κανονισμών, όπως το Εθνικό Σχέδιο Ακεραιότητας και η οδηγία για τη δημιουργία μιας μονάδας ακεραιότητας σε κάθε οργανισμό. Στον δημόσιο τομέα της Μαλαισίας, η κυβέρνηση έχει θεσπίσει τον νόμο περί δημοσιονομικής διαδικασίας του 1957, τις οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών, τις εγκυκλίους του Υπουργείου Οικονομικών και τις γενικές διαταγές που αφορούν το συγκεκριμένο ζήτημα. Αυτοί οι κανονισμοί εξουσιοδοτούν τις υπηρεσίες και τους οργανισμούς να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα κατά ατόμων που εμπλέκονται σε δόλιες δραστηριότητες (Matetal, 2013). Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της Κυβέρνησης έχει ενσωματώσει την εστίαση στη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, παράλληλα με την εκτέλεση μέτρων κατά της διαφθοράς. Μεταξύ 2005 και 2015, δεν υπήρξε ουσιαστική πρόοδος στη μείωση των περιπτώσεων διαφθοράς, παρά τις διάφορες θεσμικές πρωτοβουλίες που αποσκοπούσαν στην καταπολέμηση των παράνομων συναλλαγών και των αδικημάτων στην κοινωνία. Αυτό θα μπορούσε να οφείλεται στην έλλειψη κατανόησης και αναγνώρισης της εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου Ακεραιότητας και υποδηλώνει ότι υπάρχει ανεπαρκής επικοινωνία σχετικά με τις μεθόδους πρόληψης της απάτης σε οργανωτικό επίπεδο (AbdullahandAbdullah, 2016). Στο πλαίσιο αυτό, από τους Joseph et al. (2021) προτείνεται ένα πρόγραμμα το οποίο εστιάζει στην εκπαίδευση, στο πλαίσιο του Πανεπιστημίου, για την πρόληψη της διαφθοράς και την αποφυγή της, μέσα από την κατανόηση του φαινομένου και ενδεικτικών παραδειγμάτων του.

3.1.4. Ευρωπαϊκά προγράμματα

Σύμφωνα με το άρθρο 325 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η καταπολέμηση της απάτης και άλλων παράνομων ενεργειών που πλήττουν τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ αποτελεί κοινή ευθύνη της ΕΕ και των κρατών μελών της.Η Ευρωπαϊκή Ένωση συνδράμει τα κράτη μέλη στην καταπολέμηση της απάτης μέσω ποικίλων μέτρων. Η ΕΕ θα συνεχίσει να διασφαλίζει τα οικονομικά της συμφέροντα με την παροχή οικονομικής βοήθειας, όπως συνέβαινε προηγουμένως μέσω του

προγράμματος Hercule III. Η βοήθεια αυτή θα περιλαμβάνει συγκεκριμένα τεχνική βοήθεια, επιχειρησιακή υποστήριξη για έρευνες, εξειδικευμένη κατάρτιση και ερευνητικές δραστηριότητες (OLAF, 2023).

Οι κύριοι στόχοι αυτής της πρωτοβουλίας είναι η παροχή αποτελεσματικού συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των χωρών σε θέματα που σχετίζονται με τα τελωνεία και τη γεωργία. Η παραπάνω κατηγορία περιλαμβάνει την εφαρμογή του Συστήματος Πληροφοριών για την Καταπολέμηση της Απάτης (AFIS) για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών και τη λειτουργία του Συστήματος Διαχείρισης Παρατυπιών (IMS) για να μπορούν τα κράτη μέλη να αναφέρουν τυχόν ανωμαλίες.

Η ενοποίηση αυτών των πρώην διακριτών στοιχείων θα: (i) θα διευκολύνει το UAFP στην αξιοποίηση της ενισχυμένης συνεργασίας, ii) θα προάγει μεγαλύτερη οικονομική προσαρμοστικότητα και iii) θα εξορθολογίσει τις διοικητικές διαδικασίες. Το UAFP δέχεται αιτήσεις τόσο από τα κράτη μέλη της ΕΕ όσο και από έθνη που συνδέονται με την ΕΕ.

Πραγματοποιείται κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων για κάθε συνιστώσα του προγράμματος της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης. Το ενωσιακό πρόγραμμα καταπολέμησης της απάτης περιλαμβάνει τη συνιστώσα AFIS.Η χρηματοδοτική συνδρομή που προσφέρει το Σύστημα Πληροφοριών για την Καταπολέμηση της Απάτης (AFIS) ενισχύει την ακριβή εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά τα τελωνεία και τις γεωργικές υποθέσεις. Η συνιστώσα Hercule αποτελεί μέρος του ενωσιακού προγράμματος καταπολέμησης της απάτης.Το σύστημα διαχείρισης παρατυπιών (IMS) δημιουργήθηκε και τέθηκε στη διάθεση των κρατών μελών της ΕΕ και των δικαιούχων χωρών για τον εξορθολογισμό της αναφοράς των παρατυπιών (OLAF, 2023).

3.1.5.ACFE Certificate Programs

Η ίδρυση της AssociationofCertifiedFraudExaminers (ACFE) πραγματοποιήθηκε το 1985 στο Τέξας. Η ACFEπροέκυψε ως ιδέα κατά τη διάρκεια μιας συζήτησης μεταξύ του Dr. JosephT. Wells, του δημιουργού και προέδρου του οργανισμού, ο οποίος είναι ταυτόχρονα λογιστής και πρώην πράκτορας του FBI, και του Dr. DonaldCressey, ενός διάσημου εγκληματολόγου στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Κατά τη διάρκεια εκείνης της περιόδου, η ανίχνευση και η αποτροπή της απάτης διαχειρίζονταν από δύο διαφορετικές ομάδες: λογιστές που στερούνταν εξειδίκευσης στη

διερεύνηση της απάτης και ερευνητές που στερούνταν εξειδίκευσης στη λογιστική(ACFEOfficial Website, 2023).

«Για να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα, είναι απαραίτητο να ενσωματωθούν αυτοί οι τομείς», συνέστησε ο Cressey.Μετά από λίγα χρόνια, oWells πέτυχε ακριβώς αυτό. Η σύνθεση αυτών των ευρημάτων είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός κοινού αποθετηρίου πληροφοριών που αναφέρεται ως έρευνα της απάτης, το οποίο στη συνέχεια κάλυψε ένα κενό σε διάφορα πεδία μελέτης.

Η ACFE συνεχίζει να λειτουργεί από την αρχική της έδρα στο Όστιν του Τέξας και παρέχει υποστήριξη σε πάνω από 90.000 μέλη σε περισσότερες από 180 χώρες. Τα μέλη περιλαμβάνουν μια σειρά από ειδικούς, όπως λογιστές, ελεγκτές, δικηγόρους, ερευνητές, στελέχη των αρχών επιβολής του νόμου, επαγγελματίες ασφαλείας, στελέχη, διευθυντές και άτομα των οποίων το επάγγελμα συνεπάγεται την πρόληψη, τον εντοπισμό ή την αποτροπή της απάτης(ACFEOfficial Website, 2023).

Ο πρωταρχικός στόχος της Ένωσης Πιστοποιημένων Εξεταστών Απάτης (ACFE) είναι να μειώσει την εμφάνιση δόλιων δραστηριοτήτων και εγκλημάτων οικονομικού εγκλήματος λευκού κολάρου, βοηθώντας παράλληλα τα μέλη της στον εντοπισμό και την πρόληψη της απάτης.Για την επίτευξη του στόχου τη;, η ACFE προσφέρει νόμιμα διαπιστευτήρια για τους πιστοποιημένους ερευνητές απάτης με τη διεξαγωγή των εξετάσεων CFE, επιβάλλει αυστηρά κριτήρια εισόδου, τα οποία περιλαμβάνουν την απαίτηση αποδεδειγμένης επάρκειας μέσω υποχρεωτικής συνεχούς επαγγελματικής εκπαίδευσης, υποχρεώνει τους πιστοποιημένους εξεταστές απάτης να τηρούν αυστηρά έναν κώδικα επαγγελματικής συμπεριφοράς και δεοντολογίας, λειτουργεί ως παγκόσμιος πρεσβευτής των πιστοποιημένων εξεταστών απάτης, εκπροσωπώντας τους σε επιχειρήσεις, κυβερνήσεις και ακαδημαϊκά ιδρύματα, ασκεί ηγετικό ρόλο για την εμπέδωση της εμπιστοσύνης του κοινού στην ειλικρίνεια, την αμεροληψία και την εμπειρογνωμοσύνη των πιστοποιημένων εξεταστών απάτης.Ένα μέλος της Ένωσης Πιστοποιημένων Εξεταστών Απάτης (ACFE) πρέπει να επιδεικνύει σταθερά ισχυρή αφοσίωση στον επαγγελματισμό και τη σχολαστικότητα κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του. Ακόμη, ένα μέλος της Ένωσης Πιστοποιημένων Εξεταστών Απάτης (ACFE) πρέπει να απέχει από τη συμμετοχή σε οποιαδήποτε παράνομη ή ανήθικη συμπεριφορά, καθώς και από οποιεσδήποτε ενέργειες που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν σύγκρουση συμφερόντων, χωρίς να το γνωστοποιεί στα αρμόδια μέρη(ACFEOfficial Website, 2023). Επιπλέον. πρέπει πάντα να επιδεικνύει τη μέγιστη δυνατή ακεραιότητα κατά την εκτέλεση των επαγγελματικών καθηκόντων του και να αποδέχεται μόνο εργασίες τις οποίες είναι εύλογα βέβαιος ότι μπορεί να εκτελέσει

με επαγγελματική επάρκεια.Ένα μέλος της Ένωσης Πιστοποιημένων Ερευνητών Απάτης (ACFE) τηρεί τις νομικές οδηγίες των δικαστηρίων και παρέχει πάντα στις αρχές αντικειμενικές πληροφορίες, με βάση τεκμήρια και όχι προκαταλήψεων. Κατά τη διενέργεια των ερευνών του, ένα μέλος της Ένωσης Πιστοποιημένων Εξεταστών Απάτης (ACFE) συγκεντρώνει αποδεικτικά στοιχεία ή έγγραφα για να δημιουργήσει εύλογη βάση για κάθε παρεχόμενη γνώμη. Απέχει από την έκφραση οποιασδήποτε άποψης σχετικά με την ενοχή ή την αθωότητα οποιουδήποτε ατόμου ή ομάδας εάν πρώτα δεν είναι απόλυτα και τεκμηριωμένα σίγουρος. Ένα μέλος της Ένωσης Πιστοποιημένων Ελεγκτών Απάτης (ACFE) δεν πρέπει να αποκαλύπτει εμπιστευτικές πληροφορίες που αποκτά κατά τη διάρκεια επαγγελματικής αποστολής χωρίς την κατάλληλη εξουσιοδότηση, ενώ οφείλει να αποκαλύπτει όλα τα σημαντικά ευρήματα που προκύπτουν κατά τη διάρκεια μιας έρευνας και τα οποία, εάν παραλειφθούν, θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε παραποίηση της αλήθειας. Τέλος, καλούνται να εργάζονται σταθερά για την ενίσχυση των δεξιοτήτων του και τη βελτίωση της ποιότητας των επαγγελματικών υπηρεσιών που παρέχει(ACFEOfficial Website, 2023).

Η Ένωση Πιστοποιημένων Ερευνητών Απάτης (AssociationofCertifiedFraudExaminers) είναι ένας επαγγελματικός οργανισμός αφιερωμένος στην τήρηση των υψηλότερων προτύπων ηθικής συμπεριφοράς. Τα μέλη της Ένωσης δεσμεύονται να διατηρούν την ακεραιότητα και να εκτελούν τα καθήκοντά τους με επαγγελματικό τρόπο. Τα μέλη υποχρεούνται να θέτουν ως προτεραιότητα τα συμφέροντα των πελατών τους, το δημόσιο συμφέρον και τους συναδέλφους τους, επιδεικνύοντας ένα επαγγελματικό καθήκον που επιβάλλει να θέτουν τα δικά τους συμφέροντα στην άκρη. Σκοπός των παρόντων προτύπων είναι να παράσχουν στα Μέλη θεμελιώδεις αρχές δεοντολογικής συμπεριφοράς που θα τα βοηθήσουν στην άσκηση των ευθυνών και των καθηκόντων τους. Όλοι οι Πιστοποιημένοι Ερευνητές Απάτης υποχρεούνται να τηρούν τα Πρότυπα αυτά, ενώ τα Συνεργαζόμενα Μέλη ενθαρρύνονται να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να επιδείξουν την αφοσίωσή τους στην παροχή εξαιρετικών υπηρεσιών και τη διατήρηση υψηλών προτύπων επαγγελματικής συμπεριφοράς. Όλα τα πιστοποιημένα μέλη της Ένωσης Πιστοποιημένων Ερευνητών Απάτης (ACFE) υποχρεούνται να τηρούν τον Κώδικα Επαγγελματικών Προτύπων CFE. Τα συνδεδεμένα μέλη ACFE ενθαρρύνονται να συμμορφώνονται με τα πρότυπα, αλλά δεν υποχρεούνται να το πράξουν. Για την προετοιμασία για την πιστοποίηση ACFEπροτείνεται μία σειρά τεσσάρων διακριτών προγραμμάτων κατά την τρέχουσα περίοδο. Το πρώτο φέρει τον τίτλο Anti-FraudControlsCertificateProgram, το δεύτερο ονομάζεται Anti-

FraudFundamentalsCertificateProgram, το τρίτο FraudAnalytics CertificateProgram και το τέταρτο Fraud-RelatedInterviewingCertificateProgram, Τα προγράμματα αυτά μπορούν να παρακολουθηθούν με εξ αποστάσεως, ασύγχρονη τηλεκπαίδευση, έναντι αντιτίμου (ACFEOfficial Website, 2023).

3.1.6. ACAMS (Association of Certified Anti-Money Laundering Specialists)

Η ACAMS είναι η κυριότερη ίσως παγκόσμια ένωση επαγγελματιών που εργάζονται στον τομέα της καταπολέμησης του οικονομικού εγκλήματος. Παρέχουν βοήθεια σε άτομα και οργανισμούς που έχουν δεσμευτεί να εξαλείψουν το οικονομικό έγκλημα μέσω της προώθησης καινοτόμων ιδεών, της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης και του εξαιρετικού δικτύου ομοτίμων (ACAMS, 2023).

Η ACAMS επιτυγχάνει τον στόχο της πιστοποιώντας τα επιτεύγματα των μελών της, δημιουργώντας πλατφόρμες δικτύωσης για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής υποδειγματικών μεθόδων και στρατηγικών τόσο σε τοπική όσο και σε παγκόσμια κλίμακα, παρέχοντας εξαιρετική συνεχή επαγγελματική εκπαίδευση σε επαγγελματίες κατά του οικονομικού εγκλήματος σε κάθε επίπεδο, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική τους θέση, τον τομέα ή τη βιομηχανία τους, υποστηρίζοντας τους οργανισμούς στην ανάπτυξη ισχυρής ετοιμότητας κατά των οικονομικών εγκλημάτων (ACAMS, 2023).

3.1.7.ICA (International Compliance Association): ICA - Anti Money Laundering (AML) Certifications

Τα διαπιστευτήρια ICA αναγνωρίζονται παγκοσμίως ως απόδειξη εξαιρετικής επάρκειας στη συμμόρφωση με τις κανονιστικές διατάξεις και το οικονομικό έγκλημα. Αρκετοί οργανισμοί απαιτούν τα διπλώματα ICA ως προαπαιτούμενα για θέσεις μεσαίου-ανώτερου επιπέδου που προκηρύσσουν. Τα μαθήματα είναι ξεχωριστά και ειδικά σχεδιασμένα ώστε όχι μόνο να αυξάνουν τις γνώσεις και τις ικανότητες, αλλά και να καλλιεργούν συμπεριφορές. Με την απόκτησή τους, τα άτομα μπορούν να αποκτήσουν όχι μόνο τεχνική εξειδίκευση και εξειδικευμένες γνώσεις, αλλά και βασικές ικανότητες κριτικής σκέψης και διαπροσωπικών σχέσεων που μπορούν να τους ξεχωρίσουν από τους άλλους. Τα διπλώματα ICA έχουν τέσσερις προσλήψεις ανά έτος, οι οποίες πραγματοποιούνται τον Μάρτιο, τον Ιούλιο, τον Σεπτέμβριο και τον Δεκέμβριο. Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το Διεθνές Δίπλωμα ICA στη Διαχείριση Κινδύνου Κυρώσεων δεν έχει εισαγωγή τον Δεκέμβριο. Τα πιστοποιητικά και τα πιστοποιητικά ειδικών ICA

συμμορφώνονται με τα πρότυπα που ορίζει το πλαίσιο ρυθμιζόμενων προσόντων (RQF)(ICA, 2023).

Τα AdvancedCertificates, Diplomas και Professional PostgraduateDiplomas του ICA συμμορφώνονται με τα πρότυπα που ορίζει ο Οργανισμός Διασφάλισης Ποιότητας για την Ανώτατη Εκπαίδευση (QAA). Τα πρότυπα αυτά είναι ευθυγραμμισμένα με το Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης (FHEQ) στην Αγγλία, την Ουαλία και τη Βόρεια Ιρλανδία. Το University of Manchester, Alliance Manchester Business School διασφαλίζειτηνποιότητααυτώντωνπρογραμμάτων(ICA, 2023).

Όλα τα βραβεία στα οποία έχει δοθεί συγκεκριμένη ονομασία πληρούν τους απαραίτητους κανονισμούς για το πλαίσιο ρυθμιζόμενων προσόντων (RegulatedQualificationsFramework - RQF) και το πλαίσιο για τα προσόντα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Framework for HigherEducationQualifications - FHEQ). Επιπλέον, τα βραβεία ανώτερου επιπέδου σχεδιάζονται σύμφωνα με την καθοδήγηση που παρέχει ο Οργανισμός Διασφάλισης Ποιότητας (QAA) και τις περιγραφές των απαιτούμενων προτύπων (ICA, 2023).

3.2.Αξιολόγησητηςαποτελεσματικότητάςτουςκαιανάδειξηβέλτιστωνπρακτικών.

Στο προηγούμενο υποκεφάλαιο παρουσιάστηκε μία όχι εξαντλητική λίστα προγραμμάτων και πληροφοριών που σχετίζονται με την πρόληψη της απάτης και του οικονομικού εγκλήματος. Παρουσιάστηκε μία ποικιλία προσεγγίσεων που περιλαμβάνουν κρατικές και διακρατικές πρωτοβουλίες, πρωτοβουλίες που εκφράζονται μέσω των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων αλλά και ιδιωτικά διεθνώς αναγνωρισμένα προγράμματα εκπαίδευσης και πιστοποίησης. Ωστόσο, μία γενικότερη παρατήρηση είναι πως παρά την εξαιρετική σημασία και το σχεδιασμό τους, δυστυχώς κανένα από αυτά τα προγράμματα και τις πρωτοβουλίες δεν έχει χαρακτήρα δεσμευτικό και δεν περιλαμβάνει την οριζόντια και υποχρεωτική εμπλοκή εργαζομένων, φοιτητών και ομάδων ευάλωτων στην οικονομική απάτη. Με τον τρόπο αυτό, δυστυχώς, τα οφέλη τους είναι εξαιρετικά περιορισμένα για το κοινωνικό σύνολο, την κοινωνία και την οικονομία.

Οι βέλτιστες πρακτικές στον συγκεκριμένο τομέα, θα έπρεπε να συνδέονται με την παροχή μεγαλύτερης έμφασης στην πρόληψη και όχι την ανίχνευση της απάτης, φροντίζοντας για προγράμματα κατάρτισης ακόμη και στα σχολεία, αλλά ιδιαίτερα στα Πανεπιστήμια, αλλά και ακόμη και για ευάλωτες ομάδες, όπως οι ηλικιωμένοι, οι οποίοι πολλές φορές πέφτουν θύματα οικονομικής απάτης.

Αρχικά, είναι σημαντικό, ιδιαίτερα τα άτομα τα οποία θα εργαστούν στον οικονομικό και το δημόσιο τομέα, να εκπαιδευτούν σε τεχνικές πρόληψης της απάτης, όπως για παράδειγμα η χρήση ειδικής τεχνολογίας και η άμεση επικοινωνία με ειδικούς φορείς, όπως οι τράπεζες.

Τα μέτρα ανίχνευσης και πρόληψης της απάτης θα πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε φάση της σχέσης πελάτη-επιχείρησης. Οι επιχειρήσεις και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να εφαρμόζουν μέτρα για να αποτρέπουν την πρόσβαση μη εξουσιοδοτημένων ατόμων στα συστήματά τους, μετριάζοντας έτσι αποτελεσματικά την εμφάνιση δόλιων δραστηριοτήτων.

Προκειμένου να μετριάσουν αποτελεσματικά την απάτη, οι επιχειρήσεις πρέπει να εφαρμόζουν μια συνεργατική προσέγγιση που συνδυάζει τεχνολογίες επαλήθευσης ταυτότητας και πιστοποίησης ταυτότητας για να επιτύχουν τον βέλτιστο μετριασμό του κινδύνου. Παρακάτω παρατίθενται μερικές διαδεδομένες τεχνικές που χρησιμοποιούνται για την αποφυγή της απάτης και οι οποίες θα έπρεπε να διδάσκονται στους εργαζομένους που κινδυνεύουν να πέσουν θύματα απάτης (DIRO, 2023):

1. Αυθεντικοποίηση

Πριν από τη δημιουργία ενός νέου λογαριασμού, η εφαρμογή τεχνολογιών και πρωτοκόλλων επαλήθευσης ταυτότητας μπορεί να εντοπίσει αποτελεσματικά τα άτομα που πιθανόν έχουν ως στόχο την απάτη και να μετριάσει τον κίνδυνο μελλοντικής βλάβης. Οποιεσδήποτε ασυμφωνίες ή παρατυπίες στα έγγραφα ταυτοποίησης ενός ατόμου, όπως μη επικαιροποιημένες πληροφορίες, αντικρουόμενα δεδομένα ή ακόμη και δευτερεύοντα προειδοποιητικά σημάδια, καθιστούν αναγκαίο πρόσθετο έλεγχο. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μπορούν να ενισχύσουν τα μέτρα πρόληψης της απάτης με τη διασταύρωση διαφόρων σημείων και πηγών δεδομένων κατά την επαλήθευση ταυτότητας.

Αν και η επαλήθευση ταυτότητας είναι εξαιρετικά σημαντική, δεν πρέπει να προκαλεί περιττά εμπόδια στους καταναλωτές. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να βρουν έναν συμβιβασμό μεταξύ της εφαρμογής μιας ισχυρής διαδικασίας επαλήθευσης ταυτότητας και της διασφάλισης μιας ικανοποιητικής εμπειρίας του πελάτη.

2. Βιομετρικός έλεγχος

Η βιομετρική επαλήθευση ταυτότητας αναφέρεται στη διαδικασία επαλήθευσης της ταυτότητας ενός ατόμου χρησιμοποιώντας τα μοναδικά φυσικά ή συμπεριφορικά

χαρακτηριστικά του, όπως δακτυλικά αποτυπώματα, χαρακτηριστικά προσώπου ή μοτίβα φωνής.

Ο βιομετρικός έλεγχος ταυτότητας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον εντοπισμό και την πρόληψη της απάτης για τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Ο βιομετρικός έλεγχος ταυτότητας επαληθεύει την ταυτότητα ενός ατόμου με τη διαφοροποίηση βιολογικών χαρακτηριστικών προκειμένου να καθιερωθεί μια μοναδική ταυτοποίηση. Η ενσωμάτωση της διαδικτυακής επαλήθευσης εγγράφων και της βιομετρικής πιστοποίησης προσφέρει μια πολύ ασφαλή μέθοδο πιστοποίησης για τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Όταν εκτελείται σωστά, μπορεί να εξαλείψει αποτελεσματικά τις δόλιες δραστηριότητες, ενώ ταυτόχρονα διατηρεί μια ευνοϊκή εμπειρία πελάτη.

3. Επαλήθευση του MobileID

Τα έξυπνα κινητά τηλέφωνα μπορούν να βοηθήσουν τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς στην πρόληψη της απάτης συγκεντρώνοντας σημαντική ποσότητα δεδομένων ταυτοποίησης, όπως όνομα, αριθμό κινητού τηλεφώνου, διεύθυνση και πληροφορίες συσκευής. Προκειμένου να διαπιστωθεί με ακρίβεια η ταυτότητα ενός πελάτη, τα δεδομένα αυτά μπορούν να συγκριθούν με άλλα σημεία δεδομένων ταυτοποίησης. Τα δεδομένα κινητής ταυτότητας διευκολύνουν τον έλεγχο ταυτότητας των ατόμων από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τα δεδομένα που λαμβάνονται μπορούν επίσης να βοηθήσουν στον εντοπισμό πιθανών μελλοντικών απειλών.

4.Συμμετοχή σε συνεργασίες με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για την ενίσχυση των μέτρων πρόληψης της απάτης

Καθώς το πεδίο της απάτης γίνεται όλο και πιο περίπλοκο, οι τράπεζες και οι FinTechs αντιμετωπίζουν προκλήσεις στον εντοπισμό ύποπτων συναλλαγών και στην αποτροπή παράνομων πράξεων. Αξιοποιώντας την εκμάθηση δεδομένων και τη μηχανική μάθηση, οι λύσεις προστασίας από την απάτη μπορούν να ενισχύσουν την ικανότητα των FinTechs να προστατεύονται και να εντοπίζουν δόλιες δραστηριότητες.

Μέσω της συνεργασίας με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι εταιρείες FinTech μπορούν να υιοθετήσουν μια πιο αποτελεσματική στρατηγική για την καταπολέμηση της χρηματοπιστωτικής απάτης. Οι τράπεζες μπορούν να παρέχουν τις εξειδικευμένες γνώσεις τους για την τήρηση των συνεχώς εξελισσόμενων νόμων KYC, KYB και AML. Οι FinTechs μπορούν να συμβάλουν παρέχοντας τις απαραίτητες τεχνολογικές γνώσεις. Η χρηματοοικονομική τεχνολογία, όπως το λογισμικό για την ηλεκτρονική επαλήθευση

εγγράφων, την ηλεκτρονική επαλήθευση τραπεζικών λογαριασμών και την επαλήθευση της απόδειξης διεύθυνσης, έχουν τη δυνατότητα να βελτιώσουν τα προγράμματα ανίχνευσης και πρόληψης της απάτης. Με την υιοθέτηση μιας αποτελεσματικής στρατηγικής συνεργασίας, οι FinTechs και οι τράπεζες (ή άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα) μπορούν να ανταποκριθούν στην απαίτηση για ψηφιακό μετασχηματισμό, εξασφαλίζοντας παράλληλα μια ευνοϊκή εμπειρία πελάτη και μειώνοντας τον κίνδυνο απάτης.

5.Προηγμένες τεχνολογίες για την πρόληψη της απάτης στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Οι επιχειρήσεις μπορούν να εφαρμόσουν πολυάριθμες βέλτιστες πρακτικές για την πρόληψη της απάτης, ωστόσο, χωρίς τη βοήθεια των κατάλληλων τεχνολογιών, οι απατεώνες θα καταφέρουν αναπόφευκτα να διεισδύσουν στα συστήματα. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μπορούν να μετριάσουν την πλειονότητα των κινδύνων απάτης με την ενσωμάτωση τεχνολογιών στη ροή εργασιών τους για την πρόληψη της απάτης (DIRO, 2023).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Προτάσεις για Βελτίωση της Εκπαίδευσης στην Πρόληψη της Απάτης

4.1.Προτάσειςγια την ανάπτυξη προηγμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Για την πρόληψη της οικονομικής απάτης, θα ήταν χρήσιμο να σχεδιαστούν εκπαιδευτικά προγράμματα, τόσο στα πλαίσια των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, όπως για παράδειγμα των Πανεπιστημίων ή ακόμη και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, όσο και μέσω ιδιωτικών εκπαιδευτικών οργανισμών, που θα παρέχουν σεμινάρια και πιστοποιήσεις. Οι πολλές δυνατότητες που παρέχουν τα διάφορα προγράμματα σπουδών διαφέρουν ως προς τη χρήση των πόρων, τα πλεονεκτήματα, την πολυπλοκότητα, τις οργανωτικές υποχρεώσεις και τα δημογραφικά στοιχεία-στόχους. Αυτές οι διαφορές οδηγούν σε αποκλίσεις και στο περιεχόμενο και την προσέγγιση της διδασκαλίας που μπορεί να κυμαίνεται από μία προσέγγιση που εστιάζει στην οικονομικό και το νομικό τομέα, για εξειδικευμένους επαγγελματίας και φοιτητές οικονομικών/νομικών σπουδών σε μια πιο εκτεταμένη και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, που θα αποτελεί μία απλούστερη προσέγγιση, κατάλληλη για ευάλωτες ομάδες όπως ηλικιωμένους, παιδιά ή και απλούς πολίτες, εργαζόμενους που θέλουν να αισθάνονται ασφαλείς.. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί σχετικά με την οργάνωση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των προγραμμάτων για τη διασφάλιση της ποιότητάς τους. Η δομή του κάθε προγράμματος σπουδών σε αυτό το πλαίσιο θα επηρεάσει αναπόφευκτα το είδος και το εύρος του περιεχομένου που μπορεί να διανεμηθεί. Ένα πιστοποιητικό ή ένα μονοετές πρόγραμμα, είτε με είτε χωρίς διπλωματική εργασία, δεν θα παρέχει το ίδιο επίπεδο βάθους και εύρους με ένα διετές διαπιστευμένο μεταπτυχιακό που περιλαμβάνει ευκαιρίες για πρακτική άσκηση και διπλωματική έρευνα (UNODC, 2022). Η ενεργοποίηση προγραμμάτων ανταλλαγής φοιτητών ή η πρόσληψη ξένων καθηγητών εισάγει ένα επίπεδο γνώσης, αλλά επίσης εισάγει έναν βαθμό αβεβαιότητας όσον αφορά την ποιότητα του προγράμματος που προκύπτει. Ακόμη, η συμμετοχή σε μια πρωτοβουλία συνεργασίας με άλλα ιδρύματα ή με εταίρους στο εξωτερικό θα μπορούσε να αποφέρει θετικά αποτελέσματα, ιδιαίτερα για τις μικρότερες χώρες, όπως η Ελλάδα. Η κύρια δυσκολία, ωστόσο, που σχετίζεται με την εκπαιδευτική αυτή προσέγγιση στην καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος, έγκειται στην ανάγκη να γίνουν παραχωρήσεις που να ευθυγραμμίζονται με τα συμφέροντα, τις ατζέντες και τους πόρους όλων των εμπλεκόμενων μερών. Οι προαναφερθείσες λύσεις διαφέρουν ως προς τις δαπάνες και το επίπεδο αφοσίωσης του προσωπικού. Η διαδικασία

λήψης αποφάσεων αποτελεί πρόκληση και, τελικά, οι αποφάσεις που λαμβάνονται είναι αποτέλεσμα της εξεύρεσης μιας μέσης γραμμής μεταξύ των απαιτήσεων και των διαθέσιμων πόρων που μπορεί να διαθέσει το κάθε Πανεπιστήμιο ή το Κράτος ή ο εκάστοτε Εκπαιδευτικός Όμιλος το εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

4.2.Προτάσεις για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων.

Οι σύγχρονες επιχειρήσεις θα μπορούσαν να αποκομίσουν σημαντικά οφέλη, μέσα από τη συνεργασία τους με εκπαιδευτικά ιδρύματα και φορείς για την πρόληψη της απάτης. Η συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα και φορείς καθώς και εξειδικευμένο προσωπικό στον τομέα, αποτελεί ένα σημαντικότατο και πλέον απαραίτητο βήμα για την ασφάλεια μίας επιχείρησης(Ioshiura&Murphy, 2022).

Τα τελευταία χρόνια, οι παραδοσιακές πρακτικές καταπολέμησης και ελέγχου της απάτης δεν μπόρεσαν να αντιμετωπίσουν τα αυξανόμενα επίπεδα απάτης, τα οποία διευκολύνθηκαν από την ταχεία υιοθέτηση του ψηφιακού εμπορίου και την αυξανόμενη τεχνογνωσία των απατεώνων. Η έξαρση αυτή είχε ως αποτέλεσμα αυξημένες απώλειες από απάτες και υπονόμευση της εμπειρίας και της εμπιστοσύνης των πελατών για πολλές επιχειρήσεις. Σε πολλούς τομείς, όπως οι τράπεζες, οι πληρωμές, οι ασφάλειες, το ηλεκτρονικό εμπόριο και οι τηλεπικοινωνίες, καθώς και στο εσωτερικό των κυβερνήσεων, τα στελέχη καλούνται να ανακαλύψουν καινοτόμες στρατηγικές για την καταπολέμηση των διαρκώς μεταβαλλόμενων κινδύνων απάτης, διατηρώντας παράλληλα την εξαιρετική εμπειρία των πελατών και διευκολύνοντας νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες. Εκτός από τους πιθανούς κινδύνους και τις οικονομικές συνέπειες, κάθε περίπτωση απάτης αποτελεί επίσης μια ευκαιρία για τις επιχειρήσεις να αποδείξουν τη δέσμευσή τους προς τους πελάτες τους και να καλλιεργήσουν σχέσεις που βασίζονται στην εμπιστοσύνη και την αφοσίωση(Okoye&Ndah, 2019).

Στην περίπτωση μεγάλων επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν μια εκτεταμένη επίθεση, οι οικονομικές απώλειες που προκύπτουν από την απάτη μπορεί να ξεπεράσουν αρκετές εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια. Στο ποσό αυτό δεν λαμβάνονται υπόψη οι συνέπειες των κανονισμών, η βλάβη της φήμης της εταιρείας και η απώλεια πελατών. Οι οργανισμοί αυτοί θα δυσκολευτούν επίσης να επιτύχουν τους στρατηγικούς στόχους ανάπτυξης στις ψηφιακές πλατφόρμες(Ioshiura&Murphy, 2022).

Η συνεργασία με τα επιστημονικά ιδρύματα και το εξειδικευμένο προσωπικό για την πρόληψη αντίστοιχων περιπτώσεων μπορεί να οδηγήσειστην εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για την απάτη, την οικοδόμηση μιας ισχυρής φήμης για την αποθάρρυνση των απατεώνων, τη συνεχή αξιολόγηση των κινδύνων και των απειλών, την εφαρμογή μιας ευέλικτης και προσαρμόσιμης στρατηγικής ελέγχου και την ενεργή προώθηση της ευαισθητοποίησης και της εκπαίδευσης των καταναλωτών και των υπαλλήλων.

Προκειμένου να επιτύχουν σε αυτές τις προσπάθειες, οι επιχειρήσεις πρέπει να ενισχύσουν τις ικανότητές τους για την αντιμετώπιση της απάτης μέσα από:

- Βελτιωμένη πληροφόρηση σχετικά με τις απειλές σε όλη τη διαδρομή του πελάτη

- Ταχείες μεθόδους παρέμβασης για την άμεση αντιμετώπιση των αναδυόμενων απειλών.

- Αξιοποίηση των δεδομένων, της τεχνολογίας και της ανάλυσης με εξελιγμένο τρόπο.

- Καθιέρωση και εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου λειτουργικού μοντέλου για να βοηθηθεί η επιχείρηση στην εξισορρόπηση της πρόληψης της απάτης, της εμπειρίας του πελάτη, των πωλήσεων και των εκτιμήσεων κόστους.

Όλα τα παραπάνω, απαιτούν την υψηλή κατάρτιση και επιστημονική τεκμηρίωση, την οποία η συνεργασία με ένα εξειδικευμένο εκπαιδευτικό ίδρυμα μπορεί εν τέλει να επιφέρει σε κάθε οργανισμό (Okoye&Ndah, 2019).

Παρά την αυξανόμενη πολυπλοκότητα των προβλημάτων απάτης, οι χρήστες αναζητούν ολοένα και περισσότερο απλοποιημένες εμπειρίες χωρίς τριβές. Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, είναι απαραίτητο να υιοθετηθεί μια ολοκληρωμένη στρατηγική που να ενσωματώνει ισχυρά στοιχεία εμπειρίας πελατών και πρόληψης της απάτης. Αυτή η στρατηγική θα πρέπει να δίνει προτεραιότητα στην απόκτηση πληροφοριών 360 μοιρών, η οποία συνεπάγεται την κατανόηση των πελατών μέσω της πιστοποίησης ταυτότητας, των προφίλ χρήσης και των προτιμήσεων, την κατανόηση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, των τρωτών σημείων και των κενών, καθώς και των κινήτρων και των τακτικών των ανταγωνιστών. Αυτή η συμπληρωματική πληροφόρηση σχετικά με τις απειλές επιτρέπει στις επιχειρήσεις να αναπτύσσουν κατάλληλους ελέγχους και να τους εφαρμόζουν απρόσκοπτα σε όλες τις αλληλεπιδράσεις τους με τους πελάτες(Ioshiura&Murphy, 2022).

Φυσικά, το έργο της εξέτασης του τεράστιου όγκου των διαθέσιμων δεδομένων πληροφοριών αποτελεί σημαντική δυσκολία. Η συμβατική χειροκίνητη μέθοδος με

επικεφαλής μεμονωμένους ερευνητές δεν είναι πλέον επαρκής. Αντ' αυτού, οι επιχειρήσεις έχουν ανάγκη από μια νέα, μεγάλης κλίμακας τεχνολογική και διεπιστημονική προσέγγιση.

Ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα αφιερωμένο στις πληροφορίες πελατών και στην πρόληψη της απάτης μπορεί να ενισχύσει την ικανότητά του κάθε οργανισμού να συγκεντρώνει και να ενσωματώνει πληροφορίες και αναλύσεις σχετικά με απειλές, προκειμένου να υποστηρίζει τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που αποσκοπούν στην καταπολέμηση της απάτης. Αυτό συνεπάγεται τη δημιουργία αξιόπιστων δικτύων ενδιαφερομένων, εντός της επιχείρησης, καθώς και μεταξύ πελατών, εταίρων και κυβερνητικών αρχών. Σκοπός είναι η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών τμημάτων και οργανισμών (Shanikat et al, 2014).

Η διαλειτουργική ομάδα περιλαμβάνει στελέχη επιχειρήσεων, σχεδιαστές εμπειρίας, ειδικούς μάρκετινγκ, ειδικούς ανάπτυξης προϊόντων, ειδικούς σε θέματα απάτης, ερευνητές, ειδικούς επιχειρήσεων, επιστήμονες δεδομένων, προγραμματιστές και εμπειρογνώμονες στον κυβερνοχώρο

Οι εταιρείες απαιτούν σήμερα πολύπλοκα συστήματα ανάλυσης δεδομένων που επιτρέπουν τη γρήγορη λήψη αποφάσεων στις εφαρμογές και σχεδόν στιγμιαία ποσοστά απόκρισης για την παρακολούθηση των συναλλαγών. Τα συστήματα αυτά πρέπει να αποτελούνται από πολλά επίπεδα άμυνας. Η τεχνολογία πρέπει να περιλαμβάνει ευελιξία, προσαρμοστικότητα και ευκινησία, προκειμένου να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις ταχείες απόπειρες απάτης. Εξίσου κρίσιμη είναι η απαίτηση για οξυδερκή και αποτελεσματική ανάλυση για την άμεση ανίχνευση των προσπαθειών απάτης, επιτρέποντας στον οργανισμό να προσαρμόσει τους ελέγχους και τα σχέδια και να αναδειχθεί νικητής στη μάχη κατά της απάτης.

Ομοίως, οι επιχειρήσεις πρέπει να παρέχουν την απαραίτητη υποδομή δεδομένων και ανάλυσης για την κατανόηση των εμπειριών των πελατών και των αλλαγών συμπεριφοράς μετά από ένα περιστατικό απάτης, καθώς και καθ' όλη τη διάρκεια των αλληλεπιδράσεών τους. Επιπλέον, χρειάζονται προβλέψεις και ερεθίσματα για την άμεση και προληπτική αντιμετώπιση των περιστατικών απάτης των πελατών, συμπεριλαμβανομένων ενημερωτικών ειδοποιήσεων σχετικά με τις αιτίες της απάτης και τα μέτρα για τη διασφάλιση του λογαριασμού στο μέλλον(Ioshiura&Murphy, 2022).

Αυτό απαιτεί μοντέλα δεδομένων που ενσωματώνουν τόσο εσωτερικές όσο και εξωτερικές πηγές. Τα εσωτερικά δεδομένα που πρέπει να ενοποιηθούν σε διάφορα τμήματα προϊόντων μπορεί να αφορούν την απάτη, την ταυτότητα, τις συναλλαγές, τα προφίλ

λογαριασμών και πελατών, καθώς και τις διασυνδεδεμένες αλληλεπιδράσεις σε διάφορα κανάλια. Οι πιθανές εξωτερικές πηγές περιλαμβάνουν δεδομένα συσκευών, βιομετρικά δεδομένα, δεδομένα συναλλαγών και κοινωνικά δεδομένα. Σε συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα και ειδικούς στον τομέα, το κάθε μοντέλο θα πρέπει να ενημερώνεται τακτικά για να ενσωματώνει συνεχείς πηγές δεδομένων προστιθέμενης αξίας. Επιπλέον, απαιτείται ένα επίπεδο ενορχήστρωσης που συνδυάζει απρόσκοπτα διάφορα συστήματα και επιτρέπει στις ομάδες διαχείρισης απάτης να σκέφτονται ολιστικά για ολόκληρη τη διαδικασία, να ανιχνεύουν περίπλοκα μοτίβα απάτης και να εντοπίζουν την απάτη σε προγενέστερο στάδιο. Επιπλέον, θα πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα συντονισμούτης αντίδρασης και της επικοινωνίας με τους πελάτες, επιτρέποντας στα μέλη της ομάδας να διαχειρίζονται την εμπειρία με εξατομικευμένο και ενσυναίσθητο τρόπο (Shanikat et al, 2014).

Οι πρωτοπόρες επιχειρήσεις αξιοποιούν ήδη τις εξελιγμένες αναλύσεις για να επιτύχουν σημαντική βελτίωση των επιδόσεων και της αποδοτικότητας, ακολουθώντας προσεγγίσεις όπως (Ioshiura&Murphy, 2022):

- Μη παραδοσιακές πηγές δεδομένων. Οι εταιρείες έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν εναλλακτικές πηγές δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, των στατιστικών στοιχείων χρήσης τηλεφώνου, του ιστορικού αγορών, των ψηφιακών επικοινωνιών, των γεωγραφικών δεδομένων και των δορυφορικών εικόνων.

- Μοντέλα που βασίζονται σε αλγόριθμους μηχανικής μάθησης. Οι προγραμματιστές συστημάτων έχουν τη δυνατότητα να κατασκευάζουν ενοποιημένα μοντέλα μηχανικής μάθησης για τη στόχευση πελατών, την τιμολόγηση, την πρόταση, την εμπειρία, την πίστωση και την απάτη, προκειμένου να βελτιστοποιούν ταυτόχρονα πολλούς περιορισμούς. Τα μοντέλα θα πρέπει να υποβάλλονται σε συχνές δοκιμές και κύκλους εκμάθησης και να προσαρμόζονται αυτόματα εντός προκαθορισμένων ορίων.

- Εξελιγμένες τεχνικές μοντελοποίησης. Οι αναλύσεις μπορεί να περιλαμβάνουν προηγμένες προσεγγίσεις μοντελοποίησης, όπως η βαθιά μάθηση και η τεχνητή νοημοσύνη ανθρώπου στο κύκλωμα.

- Αυτοματοποίηση. Οι εταιρείες έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόσουν τεχνολογίες αυτοματοποίησης, όπως η επεξεργασία φυσικής γλώσσας και οι τεχνικές γνωστικού υπολογισμού.

(Ioshiura& Murphy, 2022)

Οι εξέχουσες επιχειρήσεις θα εφαρμόσουν αυτές τις στρατηγικές για να ενισχύσουν την ικανότητά τους να αντέχουν στις προκλήσεις, να βελτιώνουν την ικανοποίηση των πελατών, να διευκολύνουν την επέκταση και να δημιουργούν μειωμένο κίνδυνο και βιώσιμα κέρδη για τους μετόχους, πάντα σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς ομίλους και ιδρύματα τα οποία μπορούν να παρέχουν τεχνογνωσία, προγράμματα/τεχνολογικά μοντέλα, ανάλυση δεδομένων αλλά ακόμη και προσωπικό, είτε με την έννοια των επιστημονικών συμβούλων, είτε μέσω της πρακτικής φοιτητών.

4.3.Προτάσεις για την προώθηση ενημερωτικών εκστρατειών για την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την απάτη.

Μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφορες στρατηγικές για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης του κοινού και την πρόληψη των εγκλημάτων απάτης στο διαδίκτυο. Αυτές περιλαμβάνουν (Setyawan et al, 2023):

1. την εφαρμογή μιας συνεχούς εκπαιδευτικής προσέγγισης
2. την καθιέρωση στιβαρών εκστρατειών ευαισθητοποίησης του κοινού σε διάφορες πλατφόρμες μέσων ενημέρωσης
3. τη συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα (ιδίως με πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπορίου και τραπεζικές πλατφόρμες)
4. την ανάπτυξη εφαρμογών καταγγελιών και ψηφιακών εργαλείων για τη διευκόλυνση της ασφαλούς και εύκολης αναφοράς περιστατικών απάτης
5. την κατά προτεραιότητα ολοκληρωμένη κατάρτιση των αρχών επιβολής του νόμου στις ψηφιακές έρευνες
6. την εφαρμογή προγραμμάτων προστασίας των θυμάτων
7. τη σύναψη συνεργασιών με σχολεία
8. την ενσωμάτωση της εκπαίδευσης σε θέματα ασφάλειας στον κυβερνοχώρο στα εκπαιδευτικά προγράμματα
9. τη διεξαγωγή ανάλυσης δεδομένων και προγνωστικών μοντέλων για τον εντοπισμό αναδυόμενων τάσεων στην ηλεκτρονική απάτη.

Συμπεράσματα

Δυστυχώς, το ζήτημα της οικονομικής απάτης έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις στην σημερινή κοινωνία, με αποτέλεσμα ο έλεγχός του από τις ελεγκτικές αρχές να καθίσταται όλο και πιο δύσκολος. Κατά συνέπεια, για την αντιμετώπιση ή την μείωση του φαινομένου, απαιτείται η κατάλληλη εκπαίδευση και θωράκιση των πολιτών, και ιδιαίτερα των ευάλωτων ομάδων, μέσω της εκπαίδευσης.

Η εκπαίδευση μπορεί να αποτελέσει τη μόνη βιώσιμη λύση για τον περιορισμό του φαινομένου της απάτης στη σύγχρονη κοινωνία και είναι απαραίτητο να εφαρμοστεί μέσω στοχευμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, μέσα από την συνεργασία των επιχειρήσεων με εκπαιδευτικά ιδρύματα και φορείς και μέσα από τη διεξαγωγή εκστρατειών ενημέρωσης και υποστήριξης για το σύνολο των πολιτών.

Δυστυχώς, ενώ υπάρχουν διαθέσιμα προγράμματα και πρωτοβουλίες ενάντια στην απάτη, είναι αδιαμφισβήτητο ότι η συμμετοχή σε αυτά δεν είναι δεσμευτική και η επίδραση τους στο σύνολο του πληθυσμού είναι σαφώς περιορισμένη και όχι ικανή να οδηγήσει σε αλλαγές. Είναι απαραίτητο, τόσο σε επίπεδο κυβερνήσεων, όσο και σε διακρατικό και διεθνές επίπεδο, η πρόληψη και η αντιμετώπιση της απάτης να τεθεί στο επίκεντρο, καθώς πλήττει την ευημερία των πολιτών, τα ανθρώπινα δικαιώματα, την οικονομία και ακόμη και την ασφάλεια των κρατών. Με τα σημερινά μέσα, ο μη άμεσος περιορισμός των ρυθμών ανάπτυξης των φαινομένων απάτης, μπορεί να οδηγήσει σε ένα απόλυτα ανασφαλές διεθνές περιβάλλον και στην κατάλυση κάθε ελεγκτικής αρχής, γεννώντας ανασφάλεια, φόβο και στασιμότητα.

Βιβλιογραφία

ACAMS (2023). ThAssembly. Διαθέσιμο στο:https://www.acams.org/en/events/the-assembly#upcoming-events-087a99dd (accessed on 27/10/2023)

Abdullah, I.H.T. and Abdullah, M.R.T. (2016), "Reassessment of Malaysia national integrity plan in combating the corruption", Journal of Applied Environmental and Biological Sciences, Vol. 6 No. 65, pp. 17-23.

ACFE Official Website (2023). ACFE Certificate Programs. Διαθέσιμο στον ιστότοπο: https://www.acfe.com/training-events-and-products/certificate-programs (accessed on 15/11/2023)

Alhadab, M. (2022), "Earnings management and the reputation of nomads around IPOs: the experience of the UK alternative investment market", The International Journal of Accounting, Vol. 57 No. 2, p. 2250007

Alharasis, E. E., Haddad, H., Alhadab, M., Shehadeh, M., & Hasan, E. F. (2023). Integrating forensic accounting in education and practices to detect and prevent fraud and misstatement: case study of Jordanian public sector. *Journal of Financial Reporting and Accounting*.

Al-Htaybat, K. (2018), "IFRS adoption in emerging markets: the case of Jordan", Australian Accounting Review, Vol. 28 No. 1, pp. 28-47.

Al-Htaybat, K., Alberti-Alhtaybat, L. and Hutaibat, K.A. (2011), "Users' perceptions on internet financial reporting practices in emerging markets: evidence from Jordan", International Journal of Business and Management, Vol. 6 No. 9, p. 170

Alshurafat, H., Al Shbail, M. O., & Mansour, E. (2021). Strengths and weaknesses of forensic accounting: an implication on the socio-economic development. *Journal of Business and Socio-economic Development*, *1*(2), 135-148.

Autoritedesmarchesfinanciers (2018). Τι σημαίνει οικονομική απάτη. Διαθέσιμο στον ιστότοπο: https://accesss.net/wp-content/uploads/2018/02/6-Accesss-GREEK-La-fraude-financi%C3%A8re.pdf (accessed on 23/11/2023)

Brytting, T., Minogue, R., & Morino, V. (2016). *The anatomy of fraud and corruption: Organizational causes and remedies*. Routledge.

Carr, J., Marie, O., & Vujić, S. (2023). The economic benefits of education for the reduction of crime. *Oxford research encyclopedias*.

CIPPIC (2007). Working Paper No. 2: TECHNIQUES OF IDENTITY THEFT, Ottawa, Canadian Internet Policy and Public Interest Clinic (CIPPIC).

Chen, C. (2023). Money Laundering: What It Is and How to Prevent It. Διαθέσιμο στον ιστότοπο: https://www.investopedia.com/terms/m/moneylaundering.asp (accessed on 17/12/2023)

CPS (2017). Fraud and economic crime. Διαθέσιμο στον ιστότοπο: https://www.cps.gov.uk/crime-info/fraud-and-economic-crime (accessed on 28/10/2023)

Dimmock, S. G., & Gerken, W. C. (2012). Predicting fraud by investment managers. *Journal of Financial Economics*, *105*(1), 153-173.

DIRO (2023). Best Practices and Strategies for Fraud Prevention. Διαθέσιμο στον ιστότοπο: https://diro.io/best-practices-for-fraud-prevention/

Dong, W., Liao, S., Xu, Y., & Feng, X. (2016). Leading effect of social media for financial fraud disclosure: A text mining based analytics.

Doyle, C. (2002, April). The USA PATRIOT Act: a legal analysis. Congressional Research Service, Library of Congress.

Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης (2017). Η Ελληνική Εθνική Στρατηγική Κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις, Ελληνική Δημοκρατία.

EuropeanUnion (2023). Απάτη και διαφθορά. EurLex. Διαθέσιμο στον ιστότοπο: https://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/fight_against_fraud.html?locale=el&root_default=SUM_1_CODED%3D22 (accessed on 17/12/2023)

Garwe, E. C. (2015). Qualification, award and recognition fraud in higher education in Zimbabwe. *Journal of studies in education*, *5*(2), 119-135.

Gottschalk, P. (2010). Theories of financial crime. *Journal of Financial Crime*, *17*(2), 210-222.

Gottschalk, P. (2010). *Policing Cyber Crime*. Bookboon.

Hallak, J. and Poisson, M. (2002), "Ethics and corruption in education. Results from the expert workshop (paris, France, november 28-29, 2001)", Policy Forum on Education.

United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization, International Inst. for Educational Planning, pp. 7-9, rue Eugene-Delacroix, 75116 Paris, France, available at: www.unesco.org/iiep.orfulltext: www.unesco.org/iiep/PDF/Forum15.pdf (accessed on 12/10/2023)

Higgins C., Lavin T., & Metcalfe O. (2008). Health Impacts of Education: A Review. Dublin: Institute for Public Health of Ireland.

Hjalmarsson, R., & Lochner, L. (2012). The impact of education on crime: international evidence. *CESifoDICEReport*, *10*(2), 49-55.

ICA (2023).ICA Online Information Sessions. Διαθέσιμο στον ιστότοπο: https://www.int-comp.org/landing-pages/events-information-sessions/ (accessed on 8/10/2023)

Ioshiura, C. & Murphy, A. (2022). Four key capabilities to strengthen a fraud management system. McKinsey & Company.

Joseph, C., Omar, N. H., Janang, J. T., Rahmat, M., & Madi, N. (2021). Development of the university fraud prevention disclosure index. Journal of Financial Crime, 28(3), 883-891.

Καραγιάννης, Γ. (2021). Αστικό αδίκημα με μεγάλο αριθμό ζημιωθέντων κατά την μεταφορά προσώπων. ΔημοκρίτειοΠανεπιστήμιοΘράκης.

Kaur, T., Chitara, N., Guleria, A., Meena, R., Siwan, D., Rani, D., ... & Krishan, K. (2023). Development, detection and decipherment of obfuscated fingerprints in humans: Implications for forensic casework. *The Science of Nature*, *110*(6), 55.

Khonji, M., Iraqi, Y., & Jones, A. (2013). Phishing detection: a literature survey. *IEEE Communications Surveys & Tutorials*, *15*(4), 2091-2121.

Kranacher, M. (2005). Anti-Fraud Education. Standardizing nationally, expanding globally. Fraud Magazine

Lochner, L. (2020). Education and crime. In *The economics of education* (pp. 109-117). Academic Press.

Lord, N., & Levi, M. (2023). Economic crime, economic criminology, and serious crimes for economic gain: On the conceptual and disciplinary (dis) order of the object of study. *Journal of Economic Criminology*, *1*, 100014.

Kranacher, M. (2005). Anti-Fraud Education. Standardizing nationally, expanding globally

Mat, T.Z.T., Nazri, S.N.F.S.M., Fahmi, F.M., Ismail, A.M. and Smith, M. (2013), "Assessing the fraud prevention mechanisms in malaysian government agencies", Malaysian Accounting Review, Vol. 12 No. 2, pp. 141-169.

Ντιάκαλης, Β. (2016). Ηαπάτηπερίτιςασφάλειες. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Panel, P. (2007). Education and Training in Fraud and Forensic Accounting: A Guide for Educational Institutions, Stakeholder Organizations, Faculty, and Students.

Pospíšil, J., &Vomáčková, H. (2016). Education as a prevention of fraud. *JournalofHumanSciences*, *13*(1), 1133-1140.

Παπαστεργίου, Κ. Α. (2014). Το φαινόμενο της απάτης στις επιχειρήσεις: μία εμπειρική διερεύνηση στις ελληνικές επιχειρήσεις μέσω έρευνας θυματοποίησης.Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Passas, N. (2017). Globalization, criminogenic asymmetries and economic crime. In *International crimes* (pp. 17-42). Routledge.

Rezaee, Z., & Burton, E. J. (1997). Forensic accounting education: insights from academicians and certified fraud examiner practitioners. *Managerial Auditing Journal*, *12*(9), 479-489.

Robinson, J.L., & Baron, S.W. (2007). Employment training for street youth: A viable option? Canadian Journal of Urban Research, 16(1), 33-57.

Rosenbaum, J.E., & Jones, S.A. (2000). Interactions between High Schools and Labor Markets. In M.T. Hallinan (ed.), Handbook of the Sociology of Education (pp. 411-436). New York: Kluwer Academic/Plenum Publishers.

Setyawan, Agus &Setyabudi, Chairul& Nita, Surya. (2023). Strategy To Build Public Awareness In Preventing Online Fraud Crimes In The Jurisdiction Of The Cimahi Police. International Journal of Social Service and Research. 3. 2641-2649. 10.46799/ijssr.v3i10.563.

Shanikat, M., Al-Farah, A., &Dorgham, T. H. (2014). Occupational fraud prevention mechanisms: Jordanian companies experience. Research Journal of Finance and Accounting, 5(1), 84-92.

Ζαμπούκης (2023). Οικονομικοεγκλημα- απατη- φοροδιαφυγη- Εισφοροδιαφυγη. CorpusJuris. Διαθέσιμοστο: https://zampoukis.gr/law-info-

post/%CE%9F%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%BF-%CE%B5%CE%B3%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CE%BC%CE%B1-%CE%B1%CF%80%CE%B1%CF%84%CE%B7-%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%BF%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CF%86%CF%85%CE%B3/ (accessed on 5/10/2023)

Gunestas, M., Mehmet, M., &Wijesekera, D. (2010). Detecting Ponzi and pyramid business schemes in choreographed web services. In *Advances in Digital Forensics VI: Sixth IFIP WG 11.9 International Conference on Digital Forensics, Hong Kong, China, January 4-6, 2010, Revised Selected Papers 6* (pp. 133-150). Springer Berlin Heidelberg.

Hedayati, A. (2012). An analysis of identity theft: Motives, related frauds, techniques and prevention. Journal of Law and Conflict Resolution, 4(1), 1-12.

Jain, A. K. (2001). Corruption: A review. *Journal of economic surveys*, *15*(1), 71-121.

Jain, P. K., & Rezaee, Z. (2006). The Sarbanes-Oxley Act of 2002 and capital-market behavior: Early evidence. *Contemporary accounting research*, *23*(3), 629-654.

Jamieson, D., Awolowo, I., Garrow, N., Winfield, J., &Bhaiyat, F. (2019). Financial shenanigans: The importance of anti-fraud education. *Journal of Governance and Regulation*, *8*(3), 58-63.

Kratcoski, P. C., &Edelbacher, M. (Eds.). (2018). *Fraud and corruption: Major types, prevention, and control*. Springer.

Kratcoski, P. C. (2018). Introduction: Overview of major types of fraud and corruption. *Fraud and corruption: Major types, prevention, and control*, 3-19.

Lester, J. (1999). Developing Countries: Public Education to Combat Corruption and Economic Crime—The Future for Developing Countries. *Journal of Financial Crime*, *6*(3), 290-296.

Mohamedbhai, G. (2016). The scourge of fraud and corruption in higher education. *International Higher Education*, (84), 12-14.

Okoye, E., & Ndah, E. N. (2019). Forensic accounting and fraud prevention in manufacturing companies in Nigeria. International Journal of Innovative Finance and Economics Research, 7(1), 107-116.

OLAF (2023). Union Anti-Fraud Programme (UAFP).Διαθέσιμο στο: https://anti-fraud.ec.europa.eu/policy/union-anti-fraud-programme-uafp_en (accessed on 27/11/2023)

Tekeli, S., &Günsoy, G. (2013). The relation between education and economic crime: An assessment for Turkey. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, *106*, 3012-3025.

Tymoigne, É. (2010). Detecting Ponzi finance: An evolutionary approach to the measure of financial fragility.

Unger, B., Siegel, M., Ferwerda, J., De Kruijf, W., Busuioic, M., Wokke, K., & Rawlings, G. (2006). The amounts and the effects of money laundering. *Report for the Ministry of Finance*, *16*(2020.08), 22.

UNODC (2022). Curriculum Proposals for Anti-corruption Training at the Academy of the General Prosecutor's Office of the Republic of Uzbekistan. Διαθέσιμο στον ιστότοπο: https://www.unodc.org/documents/centralasia//2020/July/Curriculum_Proposals_03.07.20.pdf (accessed on 31/11/2023)

Valukas, A. R. (2010). White-collar crime and economic recession. U. Chi. Legal F., 1.

Vedder, R. (2011). Too many PhDs and professionals? The Chronicle of Higher Education. Available https://chronicle.com/blogs/innovations/too-many-ph-d-%E2%80%99s-and-professionals/28236 (accessed on 17/12/2023)

Vernon, J. (2010). Disaster strikes: The end of the public university in England. Universities in Crisis -Blog of International Sociological Association (ISA). Available http://www.isa-sociology.org/universities-in-crisis/?p=774 (accessed on 17/12/2023)

WashingtonStateDepartmentofFinancialInstitutions (2023). Common Types of Investment Fraud. FinancialEducation, Διαθέσιμο στον ιστότοπο: https://dfi.wa.gov/financial-education/information/common-types-investment-fraud (accessed on 23/10/2023)

Wonacott, M.E. (2000). Credentials: One size fits all? Columbus, OH: National Dissemination Center for Career and Technical Education. ED 447 275.

Zhu, X., Zeng, Z., Guo, H., Huang, Q., & Xu, L. (2023, March). A Study on Anti-fraud Education Model Based on Gamification Theory. In *2nd International Conference on Education, Language and Art (ICELA 2022)* (pp. 733-742). Atlantis Press.